

**PROPER
GENT**

ACTIEPLAN
sluikstort en zwerfvuil

2014 – 2019

Tine Heyse
schepen van Milieu, Klimaat, Energie en Noord-Zuid

VOORWOORD

Gent is een fijne stad om in te wonen. Een dynamische en levendige stad. Maar toch zijn er ook pijnpunten. Zo wordt de beleving van Gentenaren en bezoekers op negatieve wijze beïnvloed door zwerfvuil en sluikstorten. Niet toevallig scoren deze hindervormen hoog in de meest recente leefbaarheidsonderzoeken. Gentenaren ervaren sluikstorten en zwerfvuil terecht als prioritaire problemen. Een signaal dat we niet naast ons neer mogen leggen. Een signaal waarmee we allen samen aan de slag moeten: Stad Gent, IVAGO én alle Gentenaren.

Als schepen van Milieu en voorzitter van IVAGO realiseer ik me dit zeer goed. Ik ben zo doordrongen van het probleem dat ik me er zelf op betrap, dat ik bij mijn vakantiefoto's steevast foto's terugvind van afvalkorven en ophaalsystemen. Op zoek naar goede voorbeelden. Want sluikstorten en zwerfvuil zijn problemen waar alle binnen- en buitenlandse steden mee worstelen. Problemen waarvoor helaas geen wonderoplossing bestaat. Het actieplan Proper Gent bevat 41 acties om van Gent een propere stad te maken. Want dat is ze nu nog niet. In Gent wordt de netheid van de straten gemeten via de zogenaamde netheidsbarometer. Hoewel het streefcijfer al jaren 88% bedraagt, werd enkel in 2010 de score van 88% op deze barometer gehaald. Dit moet beter. We moeten jaarlijks die gemiddelde netheidsgraad van 88% halen.

Daarom lanceer ik 'Proper Gent, actieplan sluikstort en zwerfvuil'¹, met aandacht voor drie sporen: *sensibiliseren*, *opruimen* en *repressie*. We kiezen hierbij voor een vernieuwde aanpak met o.a. *sensibilisering* naar specifieke doelgroepen zoals anderstalige nieuwe inwoners, studenten en bewoners van hoogbouw. Om het *opruimen* van afval efficiënter te laten verlopen clusteren we een veelheid aan diensten, die vandaag deeltaken opnemen, in een nieuw op te richten entiteit netheid. Met andere overheden, zoals Infrabel en W&Z willen we overgaan tot het 'opruimen op factuur' van onderdelen van het openbaar domein. Waar nodig zal ook worden opgetreden via *repressie*. Sluikstorten is immers asociaal. Zo zullen we onverminderd inzetten op het vatten van daders via mobiele camera's en controle-acties in burger en pleiten we bij de federale overheid voor het invoeren van verplichte alternatieve sancties bij het niet betalen van GAS-boetes.

Met dit actieplan kiest Stad Gent niet alleen voor een ecologisch, maar ook voor een sociaal afvalbeleid. We scharen ons achter het principe 'de vervuiler betaalt', waardoor we burgers aanzetten om (rest)afval te voorkomen. Wie afval voorkomt en goed sorteert, betaalt minder. Mensen in armoede kunnen gratis vuilzakken krijgen of ophaalkrediet, de zogenaamde sociale correctie, waardoor armoede geen reden hoeft te zijn voor sluikstorten.

Stad Gent wil eveneens dat de inzameling van verpakkingsafval herbekeken wordt. Een deel van het zwerfvuil en sluikstort kan worden voorkomen door de invoering van statiegeld voor blikjes en PET en het herzien van wat nu wel of niet in de PMD-zak mag. Nu wordt het de mensen te moeilijk gemaakt, en worden de kosten van meer sluikstorten, die ontstaan door geweigerde PMD-zakken, op de lokale overheden afgewenteld. U merkt het. Het verminderen van zwerfvuil en sluikstort vergt een aanpak op vele terreinen. Met dit actieplan hoop ik hier alvast, samen met alle Gentenaren, een belangrijke stap te kunnen zetten in de richting van een proper Gent. Een stad waar we allen samen fier op mogen zijn.

Tine Heyse

schepen van Milieu, Klimaat, Energie en Noord-Zuid

¹ Zoals de titel zegt gaat dit plan over de problematiek van sluikstort en zwerfvuil. Andere aspecten van afval zijn opgenomen in de Beleidsnota Milieu en in het Beleidsplan IVAGO.

INHOUD

	VOORWOORD	3
1	DE GROTE UITDAGINGEN	
	Een propere stad, daar zorgen we samen voor	5
	De uitdaging in cijfers	5
	Geen uniek Gents fenomeen	9
2	DE GENTSE AMBITIE EN AANPAK	
	De Gentse ambitie	11
	De Gentse aanpak	11
	De uitgangspunten van ons afvalbeleid	11
	De Vlaamse context	12
	De lokale context	14
	De maatschappelijke context	15
	Integrale aanpak met driesporenbeleid	15
	Correctie informatie als basis voor het beleid	16
	Clustering in stedelijke entiteit Netheid	17
3	ACTIES	
	Correctie informatie als basis voor het beleid	18
	Preventie en sensibilisatie	19
	Algemene communicatie	20
	Burgers activeren en responsabiliseren	20
	Doelgroepenaanpak	22
	Wijkgerichte aanpak	24
	Experimenteren	25
	Evenementen	26
	Omgeving	27
	Curatie	28
	Melden van klachten	29
	Meten van probleem	30
	Opruimen	31
	Infrastructuur voorzien	31
	Repressie	34
	Daders vatten	36
	Boetes	36
4	CLUSTERING IN STEDELIJKE ENTITEIT NETHEID	
	Clustering in stedelijke entiteit Netheid	38

1

DE GROTE UITDAGINGEN

EEN PROPERE STAD, DAAR ZORGEN WE SAMEN VOOR!

Een schone, propere stad, dat is de uitdaging. Het is bovenal een gezamenlijke uitdaging. Zowel de Stad Gent, IVAGO, andere overheden als iedere individuele burger moeten hier elke dag samen voor zorgen. Of een stad ‘proper’ lijkt of niet wordt mee bepaald door de aanwezigheid van zwerfvuil en sluikstorten. De cijfers in dit hoofdstuk geven duidelijk aan dat zwerfvuil en sluikstorten een reëel probleem vormen in Gent.

We maken het onderscheid tussen sluikstort en zwerfvuil op basis van de intentie (bewust – onbewust) en de hoeveelheid (een klein afvalstuk – een grote hoeveelheid of een groot stuk).

Sluikstorten is afval dat bewust wordt achtergelaten:

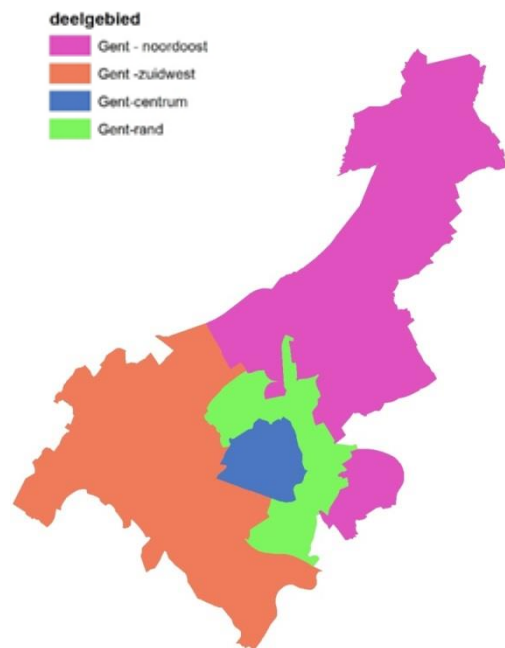
- waar dit wettelijk of reglementair verboden is en/of
- op niet-reglementaire tijdstippen en/of
- in niet-reglementaire recipiënten.

Het kan bestaan uit verzameld restafval, grofvuil of ander afval.

Zwerfvuil is al het afval dat rondslingert op straat, in de berm, in parken. Het is afval dat door mensen is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn. Het bestaat voornamelijk uit verpakkingsmateriaal van consumpties: blikjes, flesjes, wikkels e.d. Ook sigarettenpeuken, kranten, folders en flyers, zonnebloempitten, schelpen van noten, ... slingeren vaak rond op straat, in parken of langs de weg.

DE UITDAGING IN CIJFERS

In 2013 organiseerde de Stad Gent een leefbaarheidsonderzoek². In een schriftelijke enquête werden 2350 respondenten bevraagd over een aantal deelaspecten van leefbaarheid: de kwaliteit van de woning, de kwaliteit van hun woonomgeving, de mate waarin ze zich bij de buurt betrokken voelen, etc. De resultaten zijn representatief tot op het niveau van de vier stadsdelen. Aan de respondenten werden ook diverse vormen van hinder voorgelegd, telkens met de vraag welke ze het meest storend vinden. Zwerfvuil en sluikstorten staan op respectievelijk de eerste en vierde plaats voor de gehele stad. Zwerfvuil is in elk stadsdeel de meest storende vorm van hinder. Sluikstort is vooral in de Gentse Rand, of de 19^e eeuwse gordel, zeer

² Stad Gent (2014). Leefbaarheidsonderzoek bij de inwoners van de verschillende wijken van de stad Gent, aan de hand van een Leefbaarheidsmonitor, 4e editie, Technisch rapport, Stad Gent.

storend. Hondenpoep komt ook in alle buurten naar voren als zeer storend.

tabel 1. meest storende vormen van hinder in 2013 (in %)¹

<i>Vorm van hinder</i>	<i>Gent</i>	<i>Noordoost</i>	<i>Zuidwest</i>	<i>Centrum</i>	<i>Rand</i>
1 Zwerfvuil	18,5	18,3	16,7	16,9	20,1
2 Hondenpoep	16,5	16,3	15,9	15,5	17,2
3 Lawaai van verkeer	12,4	12,0	15,1	11,9	11,7
4 Sluikstorten	8,4	4,8	5,7	6,2	12,8
5 Lawaai van burens	5,6	3,8	3,8	6,4	7,1
6 Trillingen	5,1	5,9	6,4	4,0	4,5
7 Nachtlawaai	4,6	2,3	2,9	11,0	4,0
8 Ongedierte	2,8	2,7	4,3	1,3	2,7
9 Stank van wegverkeer	2,2	2,8	2,3	3,1	1,4
10 Stank van industrie	1,6	4,2	0,9	0,6	0,8

Uit de omgevingsanalyse van de Stad Gent blijkt verder dat één derde van de Gentenaars aangeeft in de eigen buurt met sluitstorten en zwerfvuil geconfronteerd te worden, en dat storend te vinden³.

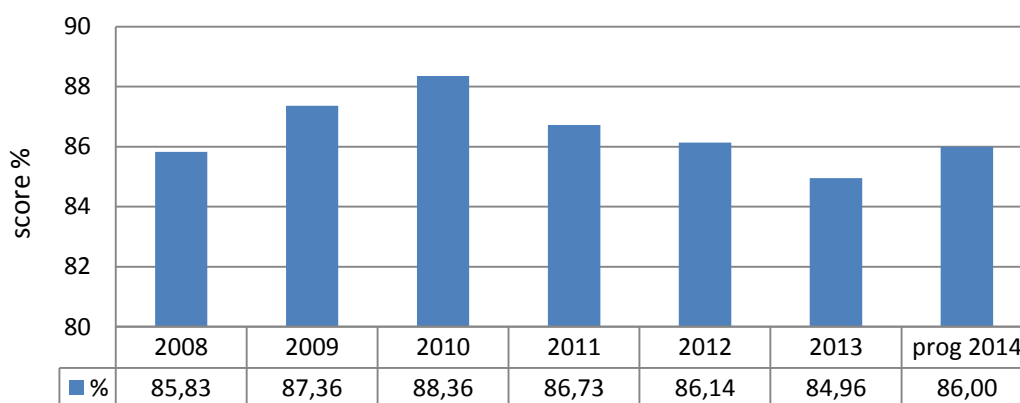
Een verloederde buurt trekt nog meer verloedering aan. Vanuit de ervaring dat er een wisselwerking bestaat tussen fenomenen zoals bijvoorbeeld leegstand, verwaarlozing van terreinen, onkruid in het straatbeeld en zwerfvuil en sluitstorten is de aanpak de voorbije jaren sterk geëvolueerd. We richten ons vandaag voornamelijk op netheid⁴. Want een straat die er niet netjes bijligt, lokt meer ongewenst gedrag uit.

Ondanks de inspanningen van de afgelopen jaren blijven sluitstort en zwerfvuil een probleem. Via de netheidsbarometer meten we hoe proper onze straten zijn. De barometer meet het aanwezig zwerfvuil, sluitstorten, overvolle afvalkorven en foutief aangeboden afval in 65 straten. Dit zijn verschillende types van straten: woonstraten, woonstraten met een ontmoetingsfunctie (plein, school, ...) winkel-wandelstraten, invalswegen, uitgangsbuurt. Daarbij wordt ook rekening gehouden met externe factoren als graffiti, leegstand of verstopte rioolkolken. Onderstaande grafiek geeft de evolutie over de jaren heen weer. Hoewel het streefcijfer al jaren 88% bedraagt, werd enkel in 2010 de score van 88% op de netheidsbarometer gehaald (zie grafiek Netheidsbarometer 2008-2014). De netheidsbarometer schommelt tevens naar het seizoen. In de lente-zomer periode daalt de netheid doordat mensen meer buiten leven en er meer evenementen op het openbaar domein plaatsvinden. Bijkomend zijn er plaatsen waar het moeilijk is om een goede score te halen wegens de aard van de straat zoals uitgangsbuurt Overpoort. De gemiddelde score op de netheidsbarometer over de periode 2005-2014 bedraagt voor de Overpoort slechts 76,5% en dit in hoofdzaak omwille van de zeer slechte score op het vlak van zwerfvuil.

³ Stad Gent (2012) *Gent in Cijfers 2013. Een omgevingsanalyse*, p.73.

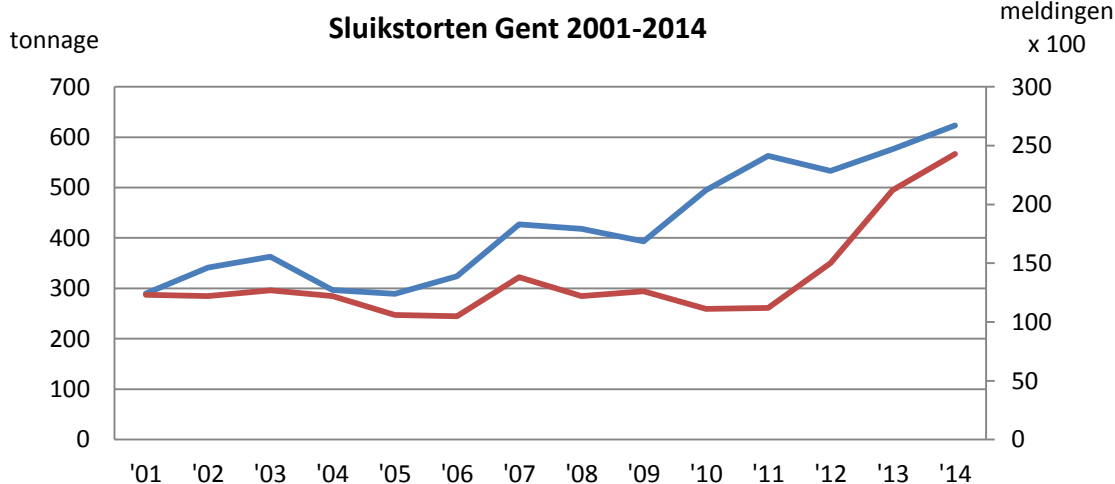
⁴ Onder netheid verstaan we zwerfvuil, sluitstort, onkruid, hondenpoep, graffiti en illegale aanplakkingen, wildplassen, ongedierte en zwerfkatten op het openbare domein. Graffiti, illegale aanplakkingen en wildplassen vallen niet onder de bevoegdheid van schepenen Heyse.

Netheidsbarometer Gent 2008-2014

De sluikestorten die opgeruimd worden door IVAGO worden geregistreerd in tonnages, zie onderstaande grafiek. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de sluikestorten opgeruimd door stadsdiensten of andere overheden hier niet bij zitten. De sluikestorten uit de parken en waterwegen en waterbermen zitten hier dus niet in.

In deze cijfers zit ook foutief aangeboden afval. Indien het huishoudelijk afval foutief wordt aangeboden (bv. foutief gesorteerd, te zwaar, foute strop, etc) wordt dit door de inzameloploegen van IVAGO voorzien van een sticker met uitleg. Het fout aangeboden afval blijft staan. De bewoners moeten dit terug binnen halen en volgende keer correct aanbieden. Dit gebeurt echter niet altijd, waardoor het nadien opgehaald wordt als sluikestort. Uit tellingen van de Gemeenschapswacht blijkt dat ongeveer 30% van het aantal sluikestortmeldingen bestaat uit foutief aangeboden afval in reglementaire zakken, waarvan het grootste deel PMD betreft.

	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14
— tonnage	290	341	363	297	289	324	427	418	393	495	563	533	576	623
— meldingen (x 100)	123	122	127	122	106	105	138	122	126	111	112	150	212	243

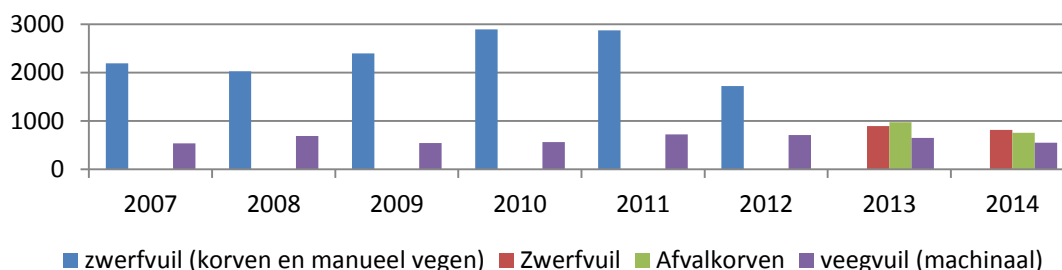
IVAGO haalt sluikestorten op na melding. Dit gebeurt op werkdag +2 na melding. In zeven prioritaire wijken gebeurt de ophaling van het sluikestort op dag +1. De meeste meldingen gebeuren door stadsdiensten. De Gemeenschapswachten zorgen voor ongeveer 57 % van de meldingen. Meldingen van burgers bedragen ongeveer 15-20%.

Meldende dienst in 2014	aantal	aandeel
Gemeenschapswachten	13.787	57%
IVAGO	2.068	9%
Politie	732	3%
DLPV	12	0%
Dienst Milieutoezicht	12	0%
Andere (waaronder burgers)	7.695	32%
TOTAAL	24.306	

Sluikstortmeldingen per stadsdeel 2014	aantal	aandeel
Sint-Kruis-Winkel, Desteldonk en Mendonk, Oostakker, Sint-Amandsberg	553	2,3 %
Mariakerke, Wondelgem	464	1,9 %
Gentbrugge, Zwijnaarde	701	2,9 %
Sint-Denijs-Westrem, Afsnee, Drongen	299	1,2 %
Verstedelijkt Mariakerke, Blokken, Malem, Palinghuizen, Brugsepoort, Coupure, voorkant station, Ekkergem	4107	16,9 %
Bloemekenswijk, Rabot-Gasmeterlaan, Muide Meulestede, Sluizeken, Voormuide, Sint-Bernadette	8483	34,9 %
Dendermondsesteenweg, oud slachthuis, Dok en Dampoortstraat, Sas en Bassijn, Visserij, Gent centrum	6356	26,2 %
Verstedelijkt Gentbrugge, Moscou, Ledeborg, Ottergemsesteenweg, studentenbuurt, achterkant station, Nieuw Gent	3341	13,7 %
EINDTOTAAL	24304	

Er zijn geen aparte cijfers beschikbaar van het zwerfvuil op de grond. Om logistieke redenen werd tot 2012 het verzamelde zwerfvuil dat manueel werd opgeveegd samen opgehaald met de afvalkorven. Sinds 2013 wordt dit het zwerfafval apart geregistreerd, maar bij het afval van de korven zit nog het afval van de uithuiszettingen. Cijfers van het afval dat machinaal wordt opgeveegd zijn wel beschikbaar. Hiervan is de fractie zand dat met het zwerfvuil wordt opgeveegd afgetrokken.

Zwerfvuil en veegvuil (in ton)

GEEN UNIEK GENTS FENOMEEN

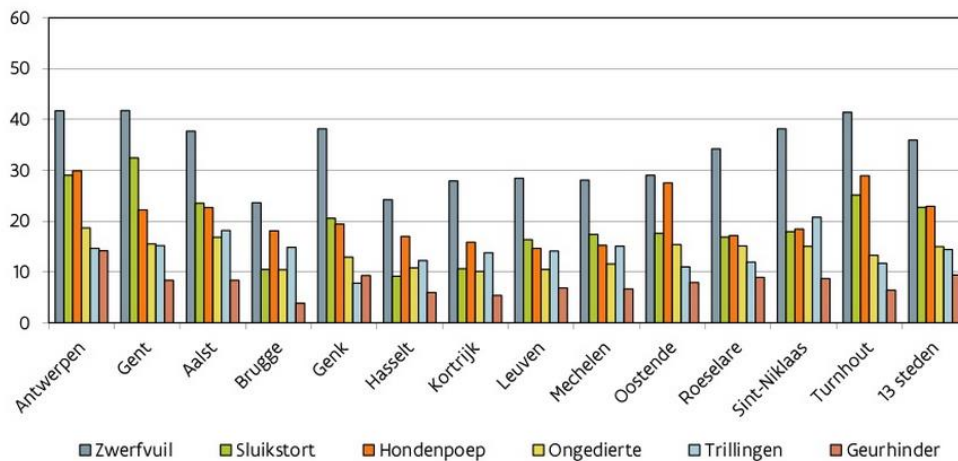
Sluikstorten en zwerfvuil zijn geen uniek Gents fenomeen. Alle steden en gemeenten kampen hiermee, zowel in Vlaanderen als in het buitenland.

We zouden ons graag kunnen vergelijken met centrumsteden, maar deze cijfers zijn niet voorhanden. Zo houdt niet elke gemeente de cijfers bij, wordt de registratie om logistieke redenen op verschillende wijze uitgevoerd door de steden, en worden er van elkaar afwijkende definities gehanteerd voor 'sluikstort'. OVAM heeft deze cijfers dan ook niet.

Als we de centrumsteden willen vergelijken dan biedt de stadsmonitor⁵ ons wel een beeld van de hinder die inwoners ondervinden. Dit zegt wel niets over de opgehaalde tonnages aan sluikstorten. Antwerpen en Gent scoren samen even slecht op zwerfvuil (41,7%). Voor sluikstort (32,4%) scoort Gent het slechtste van de centrumsteden. Op vlak van hinder door hondenpoep (22,2%) scoren we gemiddeld in vergelijking met de 13 centrumsteden.

Milieuhinder in de centrumsteden

(aandeel inwoners dat de afgelopen maand hinder ondervond)

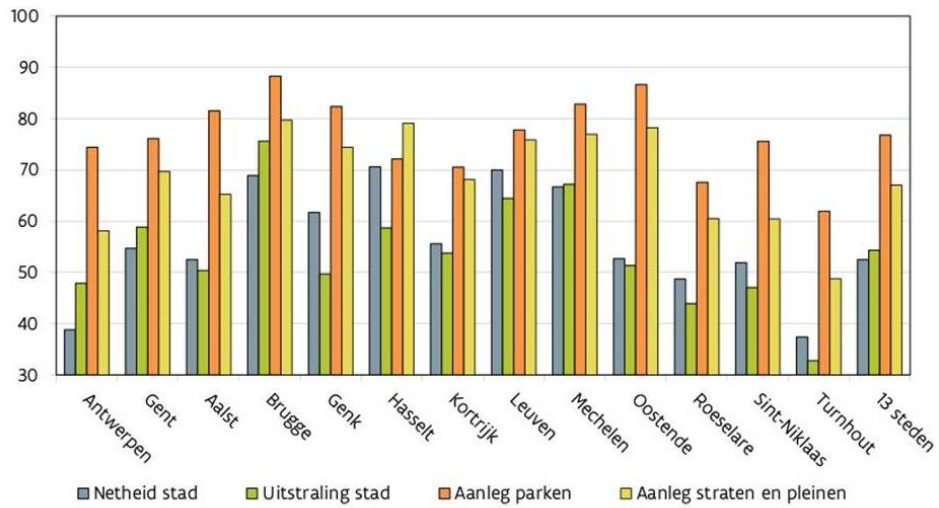

Bron: survey Stadsmonitor, 2014.

54,7% van de Gentenaren is tevreden over de netheid van de stad. Ten opzichte van de centrumsteden zitten we niet bij de best scorende steden, maar ook niet bij de slechtste. Ten opzichte van 2011 (57,3%) is de tevredenheid over de netheid van de stad licht gedaald. De meerderheid van de Gentenaren (56%) zijn ook tevreden over de netheid van hun buurt. Dit is licht toegenomen ten opzichte van 2011 (53,4%).

⁵ De Stadsmonitor is een set van een 200-tal indicatoren die: de leefkwaliteit van een centrumstad in kaart brengt; aangeeft hoe duurzaam de ontwikkeling van de centrumsteden is; de gezins- en kindvriendelijkheid van de centrumsteden in kaart brengt. De Stadsmonitor wordt ontwikkeld door Thuis in de Stad (Agentschap Binnenlands Bestuur) en de Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Tevredenheid over de uitstraling en netheid van de stad

Bron: survey Stadsmonitor, 2014.

2

DE GENTSE AMBITIE EN AANPAK

DE GENTSE AMBITIE

Gent moet een propere stad zijn.

In de Beheers- en Beleidscyclus van de Stad Gent werd de doelstelling opgenomen dat Gent een leefbare stad moet zijn, ook op vlak van netheid:

Gent is een veilige, gezonde en leefbare stad door de evenwichtige inzet op preventie, zorg en handhaving.

Het voorkomen van afval en verminderen van de visuele hinder, sluikestort en zwerfvuil door preventie, curatie en repressie.

- Coördineren van initiatieven met betrekking tot de sluikestort-, zwerfvuil- en onkruidproblematiek.
- Wijk- en brongericht aanpakken van visuele hinder door het Eco-Werkhuis.
- Afvalpreventie en hergebruik van materialen stimuleren.

Een propere stad is één van de zes hoofddoelstellingen opgenomen in het Beleidsplan van IVAGO. De doelstelling is om een jaarlijks gemiddelde netheidsgraad van 88% te behalen. Een doelstelling die we de laatste jaren enkel in 2010 haalden, wat impliceert dat er extra inspanningen vereist zijn willen we in de toekomst op structurele wijze de vooropgestelde score halen.

11

DE GENTSE AANPAK

DE UITGANGSPUNTEN VAN ONS AFVALBELEID

In eerste instantie moeten de uitgangspunten van het afvalbeleid bijgesteld en gedragen worden. De Stad Gent wil zowel een ecologisch als sociaal beleid voeren op vlak van afval. Een ecologisch beleid wordt gevoerd via het principe 'de vervuiler betaalt', waardoor burgers aangezet worden om (rest)afval te voorkomen. Wie afval voorkomt en goed sorteert betaalt dan minder. Maar evenzeer wordt een sociaal beleid gevoerd door bijvoorbeeld de sociale correctie.

Ieder moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. De Stad Gent en IVAGO moeten zorgen dat men afval reglementair kan aanbieden, de afvalkorven leeggemaakt worden, er geveegd wordt, etc. Bewoners moeten hun afval correct aanbieden, hun stoep vegen, geen afval op de grond gooien, etc. Ook organisatoren van evenementen, uitbaters van fastfoodproducten die op straat worden geconsumeerd, nachtwinkels en producenten moeten hun verantwoordelijkheid opnemen en mogen dit niet afwentelen op burgers en lokale overheden.

DE VLAAMSE CONTEXT

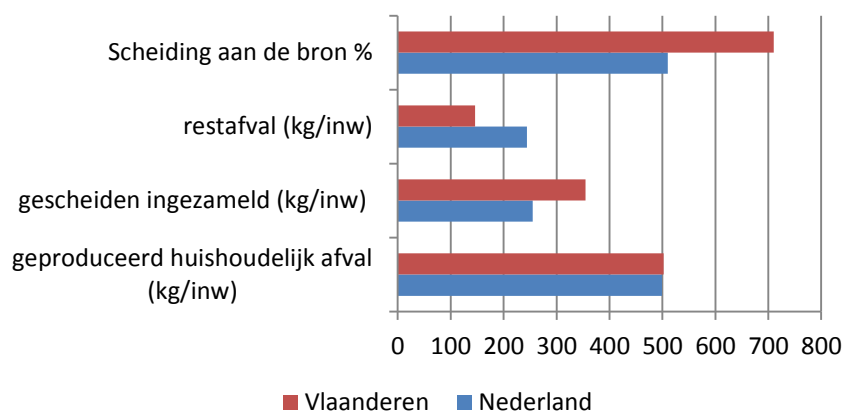
Het Materialendecreet (2011) en VLAREMA (2012) vormen samen de Vlaams regelgeving betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Dit reglement bepaalt o.a. dat de gemeenten bij het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen het principe 'de vervuiler betaalt' moeten toepassen. Het is bovendien belangrijk dat het afvalbeheer kostendekkend wordt. Het VLAREMA bepaalt voor een aantal fracties een minimum- en maximum tarief waar gemeenten zich moeten aan houden. Zo moet een restafvalzak van 60 liter een tarief hebben tussen € 0,75 en € 2,25.

Nederland

Het 'vervuiler betaalt'-principe zorgt ook voor minder restafval. Dat is duidelijk als we Nederland en Vlaanderen vergelijken

In Nederland werken niet alle gemeenten volgens het 'vervuiler betaalt'-principe. In de meeste gemeenten wordt een afvalheffing gehanteerd op basis van het aantal personen in een huishouden. Dit zorgt ervoor dat in Nederland meer restafval (244 kg/inw) geproduceerd wordt in vergelijking met Vlaanderen (146 kg/inw).

Vergelijking Nederland-Vlaanderen voor 2013

Bron: BenchmarkFFact op afvalconferentie 2014

Op grond van de Nieuwe Gemeentewet⁶ zijn de steden en gemeenten bevoegd voor alle huishoudelijke afvalstoffen die ontstaan op hun grondgebied. Ze hebben immers tot taak te zorgen voor 'de zindelijkheid op openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen', en in het algemeen te zorgen voor "een goede 'politie' ten behoeve van de inwoners". Huishoudelijke afvalstoffen omvatten enerzijds alle selectief ingezamelde afvalstoffen, en alle huisvuil en grofvuil van burgers, en anderzijds gemeentevuil bestaande uit straat- en veegvuil, zwerfvuil, afval uit straatvuilbakjes, ...⁷

⁶Nieuwe Gemeentewet: art. 135, §2

⁷UHA: p. 5; Gemeentevuil = afval op de grond, op of langs de openbare weg (dus zwerfvuil, veegvuil en sluikestorten) of in vuilbakjes op openbaar domein beheerd door de gemeente. Gemeentevuil wordt beschouwd

Een integrale kijk op de materiaalketen is nodig om een blijvende oplossing te vinden voor het afvalvraagstuk. De hogere wetgeving bepaalt het kader voor inzameling, transport en verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen. Daarbij wordt de focus gelegd op de verschillende actoren in het geheel van de materialenkringloop. De steden en gemeenten worden bv. verantwoordelijk geacht voor inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen en voor afvalpreventie.

Pleidooi voor statiegeld en een andere invulling van de PMD-zak

Een deel van het zwerfvuil en sluikestort zou kunnen worden voorkomen door de invoering van statiegeld voor blikjes en PET en het herzien van wat in de PMD-zak kan.

Lege blikjes en PET-flessen maken een belangrijk deel uit van het zwerfvuil. Wanneer deze een 'waarde' zouden krijgen via een statiegeldsysteem dan zullen ze minder achteloos worden weggegooid en zou dit de lokale overheden heel wat opruimkosten kunnen besparen. In andere landen, zoals Zweden, Duitsland, Nederland, Denemarken en Finland werkt dit systeem goed. Het Gents stadsbestuur pleitte daarom in zijn memorandum aan de Vlaamse regering voor de invoering van statiegeld op blik en PET. Het is alvast positief dat een impactanalyse van de invoering hiervan opgenomen is in het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019. De Stad Gent blijft ijveren voor dergelijk systeem in haar contacten met de Vlaamse Regering. De Gemeenteraad van 23 maart 2015 keurde hieromtrent een motie goed.

Bij de invoering van statiegeld zullen burgers weinig tot geen blikjes en petflessen in de PMD-zak verzamelen. De vraag is dan ook of de inhoud van de PMD-zak hetzelfde moet blijven als nu. Maar ook indien statiegeld niet wordt ingevoerd, vraagt de Stad Gent een aanpassing van de inhoud van de PMD-zak.

13

In de huidige PMD-zak worden van de plasticverpakkingen enkel plastic flessen en flacons (drankverpakkingen, flessen van zeep, wasmiddel, etc) aanvaard. Met folies en harde plastics kan men terecht op het recyclagepark. De overige plastics moeten bij het restafval. Nochtans zijn er wel recyclagemogelijkheden voor meer plastics⁸. Het lijkt ons dan ook goed dat de huidige PMD-zak wordt omgevormd tot een zak waar alle types plastic in mogen.

De Stad Gent wil dat de PMD-inzameling herbekeken wordt en in de toekomst alle plastics selectief worden ingezameld. We volgen met aandacht de pilootprojecten die ter zake worden uitgevoerd. Zo wordt er een proefproject rond PMD+ uitgevoerd. Hierbij worden tijdelijk meer afval toegelaten in de PMD-zak. De stad Gent neemt niet deel aan dit proefproject, omdat tijdelijk een andere communicatieboodschap moet gegeven worden, wat de huidige problemen rond de PMD-zak niet ten goede komt.

De blauwe zak zorgt nu immers voor heel wat problemen. De sorteerbevoegdheid is te ingewikkeld. Fost Plus legt strenge regels op voor het aanvaarden van de PMD-zak. Indien verpakkingen niet thuis horen in de zak, dan moet IVAGO de PMD-zak laten staan. IVAGO wordt financieel benadeeld door Fost Plus indien er foutieve zaken in de zak zitten. De geweigerde zakken blijven in het straatbeeld staan (het zogenaamde fenomeen van de 'reizende zakken', niemand weet van wie de zak is) en worden finaal opgehaald en verwerkt als sluikestort. Het is voor de Stad Gent duidelijk dat Fost Plus te strakke regels op legt.

als huishoudelijk restafval en telt dus mee in de berekening van het aantal kg restafval/inwoner! – VVSG: De online afvalstoffenenquête en het IMJV, presentatie, Maarten De Groof.

⁸ Uit gesprekken met INDAVER

Uit een onderzoek van de intercommunale IVM blijkt dat bij 75 % van de PMD-zakken die burgers niet terug binnen halen duidelijk de intentie aanwezig is om correct te sorteren. In 25 % van de gevallen gaat het om ontwijkgedrag.

Uiteraard willen we als stad burgers blijven sensibiliseren rond goed sorteren. Maar nu wordt het de burgers te moeilijk gemaakt, en worden de kosten van meer sluikestort door geweigerde PMD-zaken op de lokale overheden afgewenteld. Daarom wil de Stad Gent dat de inzameling van verpakkingsafval herbekeken wordt.

Alternatieve sanctie bij GAS (federale bevoegdheid)

Indien een dader gevat wordt voor het sluikestorten, mag die zich verwachten aan een GAS-boete of een PV met een strafrechtelijke sanctie tot gevolg. De GAS-boetes zijn een belangrijk middel in de strijd tegen overlast. Tijdens bemiddeling heeft men de keuze tussen een alternatieve sanctie of een boete. Wie kiest voor een boete en onvermogen is, ontloopt zo echter zijn straf.

Er bestaat momenteel geen mogelijkheid om alsnog de alternatieve sanctie op te leggen. De Stad Gent vraagt aan de Federale Regering om dit wel mogelijk te maken in de GAS-wetgeving.

DE LOKALE CONTEXT

De politieverordening op de reinheid en de gezondheid in de gemeente bevat afvalgerelateerde bepalingen over sluikestort, zwerfvuil, bedrijfsafval en verschillende vormen van visuele hinder, specifiek voor Gent. In de verordening is onder andere opgenomen dat:

- uitbaters van verkooppunten van drank of eten een korf moeten voorzien en een straal van 10 meter rond hun verkooppunt net moeten houden;
- het uitdelen van stalen verboden is buiten het kader van een evenement en de weggeworpen exemplaren van een flyerbedeling moeten opgeruimd worden;
- ongeadresseerd reclamedrukwerk verboden te bedelen is op adressen waar een geen-reclame-sticker hangt;
- men de stoep moet net houden voor eigen deur;
- ...

De politieverordening op het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen bepaalt het reguliere systeem van huis-aan-huis inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Hierin is ook opgenomen dat de huis-aan-huis inzameling van textiel verboden is en de inzameling van textiel via textielcontainers aan voorwaarden is verbonden.

Het retributiereglement op het ophalen, verwerken en aanbieden van huisvuil bepaalt de tarieven voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen.

Afvaltarieven

De afvaltarieven zetten burgers aan om (rest)afval te voorkomen. Hoe meer afval iemand produceert, hoe meer hij moet betalen. Wie daarentegen afval voorkomt en goed sorteert, zal minder betalen. De aanpassingen van de afvalretributies op 1 juli 2014 spelen hierop in. Het tarief voor restafval werd verhoogd. Het tarief van gft-afval bleef behouden om het verschil met het tarief voor restafval te vergroten en zo de scheiding van gft-afval meer te stimuleren.

Sociale correctie

Armoede mag geen reden zijn om afval niet reglementair aan te bieden. Gentenaren in armoede (met een verhoogde tegemoetkoming, in budgetbegeleiding of met een collectieve schuldenregeling) krijgen een aantal gratis huisvuilzakken (of ophaalkrediet voor de container in de landelijke gebieden). Het aantal zakken wordt bepaald door de gezinsgrootte. Ongeveer 22.000 gezinnen ontvingen die in 2014. Tegelijk met de invoering van de nieuwe afvaltarieven werd de sociale

correctie uitgebreid naar mensen in budgetbegeleiding of met collectieve schuldenregeling waar het vroeger enkel gold voor mensen met een verhoogde tegemoetkoming. Het aantal zakken per gezin werd ook aangepast, waardoor grote gezinnen nu meer zakken en kleine gezinnen minder krijgen.

DE MAATSCHAPPELIJKE CONTEXT

Niet alleen nieuwe productiepatronen maar ook nieuwe consumptiepatronen bepalen het voorkomen van zwerfvuil en sluikstort in belangrijke mate. Zo zien we een toenemend belang van 'streetfood', lunchen in de publieke ruimte, feestjes in parken en pleinen. Op zich positieve ontwikkelingen, maar die wel zorgen voor meer afval op het openbaar domein. Stad Gent en IVAGO zorgen voor extra korven op zulke ontmoetingsplaatsen en de frequentie in leegmaken van korven en vegen wordt in de lente en zomermaanden sterk opgetrokken. We zijn echter nog onvoldoende op deze nieuwe ontwikkelingen voorbereid. Een mooie dag in februari kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat er honderden mensen vertoeven op de Gras- en Korenlei. Op dat moment wordt nog het winterregime gevolgd. De huidige korven zijn bijvoorbeeld ook niet aangepast aan het toenemend roken op straat door het rookverbod, pizzadozen, pastabekers, etc. Daarbij is er ook nog een mentaliteitsprobleem waardoor veel afval op de grond belandt.

INTEGRALE AANPAK MET DRIESPORENBELEID

De problematiek van sluikstorten en zwerfvuil vergt een integrale aanpak. Er wordt op drie sporen gewerkt: sensibilisatie, curatie en repressie. Enkel inzetten op communicatie en sensibilisering zou het effect hebben dat overtreders er mee weg komen, dat er frustratie groeit bij de niet-overtreders, en dat de leefbaarheid achteruit gaat. Enkel inzetten op sensibilisatie zou niet tot blijvende resultaten leiden. Enkel inzetten op curatie zou nog meer sluikstorten genereren aangezien er toch opgeruimd wordt. Enkel inzetten op repressie zou het welzijnsgevoel naar beneden halen omdat problemen niet aan de basis/oorzaak worden aangepakt.

Met het driesporenbeleid stemmen we de drie sporen zo goed mogelijk op elkaar af. In de Werkgroep Sluikstort en Zwerfvuil stemmen de verschillende stadsdiensten, IVAGO en politie de verschillende acties maximaal op elkaar af.

Preventie en sensibilisatie: het voorkomen van sluikstorten en zwerfvuil

Via sensibilisering willen we iedereen bewustmaken van het belang om op een correcte manier om te gaan met afval. Het gericht verschaffen van de nodige informatie is cruciaal en moet voortdurend afgestemd worden op specifieke doelgroepen, contexten en locaties. Regels worden beter nageleefd indien men overtuigd is van de noodzaak. Een groot deel van de bevolking doet het uitstekend. Wie het nog niet goed doet, moeten we via een gerichte aanpak beter bereiken. Preventie is zowel het voorkomen van afval op zich als het voorkomen dat burgers niet aan het reguliere systeem voor afvalverwijdering deelnemen.

Curatie: het opruimen van sluikstorten en zwerfvuil

Het onderdeel curatie omvat alle acties die ervoor zorgen dat afval op het openbaar domein wordt opgeruimd en dat de stad er proper bijligt. Zo tracht IVAGO sluikstort binnen de 2 dagen na melding (in prioritaire wijken zelfs de dag erna) op te ruimen. We moeten kunnen inspelen op maatschappelijke tendensen en op gepaste wijze onze curatieve inspanningen aanpassen. Zo neemt de voorbije jaren de consumptie op het openbaar domein toe, wat een verhoogd risico op sluikstorten en zwerfvuil inhoudt.

Repressie: het aanpakken van daders

De doelstelling van de repressieve acties is het vatten en sanctioneren van daders van sluikestort. Repressieve acties werken ook preventief wanneer de pakkans stijgt of wanneer de acties zichtbaar zijn. Het repressieve spoor is tot nu toe steeds het moeilijkste spoor geweest. Een dader op heterdaad betrappen is moeilijk en zeer tijdsintensief, het doorzoeken van sluikestort naar identificatiemateriaal levert niet altijd het gewenste resultaat op. Toch is deze schakel in het anti-sluikestortbeleid belangrijk om (een gevoel van) straffeloosheid te vermijden. We moeten dit spoor verder blijven versterken, om een juist evenwicht in ons driesporenbeleid te bewaken. Handhaving is het sluitstuk van dit driesporenbeleid.

Nieuwe accenten in het drie sporenbeleid: doelgroepenaanpak en durven experimenteren

De Stad Gent en IVAGO verspreiden in de eerste plaats algemene communicatie inzake afval en specifieke communicatie naar doelgroepen zoals jongeren, studenten en anderstaligen. Daarmee bereiken we echter nog niet iedereen, ook niet binnen die doelgroepen. Ervaringen in andere steden leren ons dat een aanpak op maat van specifieke doelgroepen meer vruchten afwerpt. We willen dan ook nog meer op maat werken. In de eerste plaats zullen we ons richten naar drie prioritaire doelgroepen: anderstalige nieuwe inwoners, jongeren en studenten. Praktijkervaring leert ons dat we deze doelgroepen vandaag nog onvoldoende bereiken.

Verder willen we uittesten of er andere manieren zijn om de Gentenaren te sensibiliseren. Met kleinschalige sensibilisatieprojecten in het Kokerpark en het park in de Wasstraat hebben we al twee succesvolle experimenten rond zwerfvuil opgezet, waarbij gebruikers van het park bevestigd werden, tegelijkertijd gesensibiliseerd werden en het zwerfvuil tijdelijk bleef liggen of zichtbaar verzameld werd om de vervuiling zichtbaar te maken. Op de Gras- en Korenlei spreken we de jongeren rechtstreeks aan. Grotere initiatieven, zoals de Gentsche Gruute Kuis en de netheidscharters spelen dan weer in op de gemeenschapszin van een grote groep burgers

CORRECTE INFORMATIE ALS BASIS VOOR HET BELEID

Voor een efficiënte aanpak hebben we nood aan een driesporenbeleid én kennisopbouw. De kennis inzake zwerfvuil en sluikestorten moet meer gecentraliseerd en toegankelijker gemaakt worden. De bestaande kennis dient uitgebreid te worden met 'knowhow' uit andere steden en landen en moet naar hogere overheden gecommuniceerd worden met het oog op het bijsturen van dit beleid naar een algemeen afvalbeleid dat voldoende oplossingen biedt voor stedelijke problemen.

Op de vraag waarom mensen afval achterlaten kunnen we vandaag helaas geen sluitend antwoord geven. Een aantal hypothesen waarom er wordt gesluikestort zijn: het niet weten, het niet kunnen betalen, uit gemakzucht of het niet willen. Ervaringen uit de praktijk leren dat de volgende aspecten meespelen: anderstalig, pas verhuisd, andere cultuur, slechts tijdelijk in Gent wonend, te klein behuisd, etc.

We ontberen echter voldoende kennis en gedetailleerde analyses om tot een volledig en correct beeld op de oorzaken van sluikestorten te komen. Hier, maar ook elders in Vlaanderen.

OVAM zal hierover, op vraag van de Stad Gent, een onderzoek opstarten. Sluikestorten zijn immers geen uniek Gents probleem, waardoor OVAM het best geplaatst is om een studie te laten uitvoeren. De Stad Gent en IVAGO zal partner zijn in dit onderzoek, waarmee we een beter zicht hopen te krijgen op motivatie en gedrag van de sluikestorters. Op basis van deze kennis zal het beleid waar nodig bijgestuurd worden.

Om een grondige analyse te kunnen maken van hoe de problematiek van sluikestort en zwerfvuil evolueert, willen we beschikbare relevante én correcte gegevens jaarlijks in een netheidsrapport verzamelen.

CLUSTERING IN STEDELIJKE ENTITEIT NETHEID

We kijken hoe we binnen de Stad Gent zelf efficiënter rond afval kunnen werken. Nu zijn er immers, naast IVAGO en de stedelijke veegploeg, zeer veel stadsdiensten die een stukje van de werking rond afval op zich nemen. Er is vooral een grote versnippering bij de taak- en rolverdeling op het openbaar domein wat curatie en sensibilisering betreft (in mindere mate bij repressie). We hebben de versnippering in kaart gebracht en bekijken nu waar we zaken kunnen samenbrengen. Dit wordt verder besproken in deel 4.

3

ACTIES

Het driesporenbeleid krijgt vorm door concrete acties en dit zowel op het terrein van preventie en sensibilisatie, curatie als repressie. De Stad Gent en IVAGO werken natuurlijk al langer dan vandaag aan de problematiek van sluikestorten en zwerfvuil. Er wordt in het actieplan 'Proper Gent' voor gekozen om bestaande acties te continueren, waar nodig te verbeteren en/of aan te vullen met nieuwe acties. Dit wordt op volgende manier aangegeven:

- ★ Nieuwe actie
- ☆ Vernieuwde actie
- ⇒ Bestaande actie

CORRECTE INFORMATIE ALS BASIS VOOR HET BELEID

★ Onderzoek naar sluikestorten

Er zijn in Vlaanderen weinig gegevens beschikbaar over sluikestorten, noch over de hoeveelheid, de kostprijs, de aard, de samenstelling, de afgelegde weg of de motivatoren. Kennis verwerven over, en een beter zicht krijgen op o.a. het gedrag en de motivatoren van sluikestorters moet ons in staat stellen het probleem efficiënter aan te pakken.

OVAM zal hierover een studie uitvoeren met onder meer de Stad Gent en IVAGO als partner. Bedoeling is dat de studie half 2016 is afgerond en beleidsaanbevelingen zal brengen.

ACTIE

- De Stad Gent en IVAGO zijn partner in de OVAM-studie naar sluikestorten.
- De Stad Gent bekijkt in welke mate de inzichten uit deze studie kunnen leiden tot concrete acties in het ijveren voor een propere stad.

★ Jaarlijks Netheidsrapport

De jaarlijkse gegevens over sluikestorten en zwerfvuil worden in een rapport gegoten om de evolutie goed op te kunnen volgen. Dit rapport moet tevens de knelpunten en noden duiden en zo gerichte input geven aan het beleid.

ACTIE

- Jaarlijks Netheidsrapport opstellen.
- Op basis van jaarlijkse evolutie bekijken in welke mate het bijsturen van acties vereist is.

★ Actieve kennisuitwisseling

Veel steden kampen met dezelfde problemen als Gent, zowel in Vlaanderen als daarbuiten. Door actief onze kennis en ervaringen uit te wisselen met andere steden kunnen we succesvolle acties overnemen en moet het warm water niet telkens opnieuw worden uitgevonden. Binnen Vlaanderen wil de Stad Gent daarom een lerend netwerk met andere centrumsteden oprichten en meer overleg

voeren met OVAM. Ook uit het buitenland willen we leren van andere ervaringen door actief de werkgroepen over afval van Eurocities op te volgen.

ACTIE

- Oprichten van een lerend netwerk met centrumsteden.
- Aangaan van een samenwerkingsverband met de OVAM, onder meer op vlak van netheid.
- Actief deelnemen aan het thema afval in Eurocities.

PREVENTIE EN SENSIBILISATIE

Sensibilisering houdt in dat de stadsdiensten en IVAGO ervoor zorgen dat inwoners van Gent in de eerste plaats informatie krijgen over en gemotiveerd worden voor alles wat met de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen te maken heeft. Preventie staat voorop bij de sensibilisering. Het gezegde 'voorkomen is beter dan genezen' gaat zeker op voor het afvalvraagstuk. Afval voorkomen is de eerste stap. Hier wordt op ingezet door de Stad Gent (via o.a. Gent en Garde voor voedselverspilling) en IVAGO. Dit actieplan gaat over sluikestort en zwerfvuil waardoor afvalpreventie hier enkel in het kader van de Gentse Feesten en evenementen wordt behandeld, waar afvalpreventie op het openbaar domein moet zorgen voor minder zwerfvuil.

In het spoor preventie/sensibilisering willen we vooral acties ondernemen om ontwijkgedrag, zoals het achterlaten van zwerfvuil en sluikestort, te vermijden. We willen enerzijds iedereen bewustmaken van het belang om afval op de juiste manier te verwijderen en anderzijds het correct aanbieden zoveel mogelijk faciliteren. Iedereen moet met eigen mogelijkheden ook in staat zijn om de regels na te leven.

Er zijn in het verleden al heel wat communicatie- en sensibiliseringscampagnes ontwikkeld. IVAGO verspreidt algemene communicatie over het afvalbeleid. Zo is er de jaarlijkse ophaalkalender die praktische info bevat rond de ophaling en sorteertips. Het driemaandelijks informatiemagazine IVAGO-wijzer, de website en Facebook bevatten zowel nuttige informatie als sensibilisatie. Ook zijn er specifieke communicatiematerialen zoals sorteerwijzers en afvalbrochure in acht verschillende talen. Er is ook al specifieke communicatie naar doelgroepen zoals de studentenpopulatie, scholenwerking, samenwerking met organisaties als ING, bezoeken bij IVAGO voor onthaalklassen OKAN... De grote meerderheid van de Gentenaars doet het ook goed: sorteert zijn afval goed en biedt het correct aan. Het is net die meerderheid die overlast ondervindt van wat een minderheid verkeerd doet. De afvalproblematiek blijft ook in Gent pertinent aanwezig, de vele communicatie- en sensibiliseringscampagnes ten spijt. Naast de al goed georganiseerde brede communicatie ('voor alle Gentenaars'), willen we nu ook nagaan hoe we nog gericht en actiever kunnen informeren naar die minderheid van de Gentenaars die sluikestorten en zwerfvuil verspreiden. Dit met het oog op responsabilisering.

Hierin spelen o.a. de Gemeenschapswachten een cruciale rol. De Gemeenschapswachten sensibiliseren tijdens hun patrouilles, in het kader van acties en/ of naar aanleiding van klachten. Waar foutief aangeboden afvalzakken blijven buiten staan, bellen ze in eerste instantie aan om uitleg te geven en om te vragen om de foutief aangeboden afvalzak terug binnen te nemen. Wanneer er niemand blijkt thuis te zijn of er wordt niet opengedaan, wordt een kaartje gebust. In probleemstraten lopen ze de hele straat af om deze boodschap, via briefjes of mondeling, over te brengen. De Gemeenschapswachten zijn ongeveer 80% van hun tijd bezig met afval.

Sensibilisatie is niet altijd eenvoudig. Hinderpalen zoals taalproblemen en de vele verhuisbewegingen⁹ moeten overwonnen worden. Bijkomend stellen we vast dat niet alle burgers openstaan voor algemene communicatie en informatie. Er moet meer op maat gewerkt worden willen we de kans op vermijdinggedrag minimaliseren. De verschillende intermediaire diensten en medewerkers dienen tevens een zelfde boodschap met betrekking tot het afvalbeleid te brengen.

ALGEMENE COMMUNICATIE

★ Communicatie evalueren en bijsturen

De voorbije twee decennia heeft IVAGO op het vlak van communicatie en sensibilisatie een stevige reputatie opgebouwd. Toch willen we de geleverde communicatie-inspanningen evalueren. Bereiken we met onze verschillende communicatiedragers de verschillende doelgroepen? Bereiken de doelgroepen ons? Wat werkt en wat werkt niet (meer)? Wat moeten we behouden en waar moeten we bijsturen?

ACTIE

- Onderzoek communicatie IVAGO en stadsdiensten.
- N.a.v. onderzoek communicatie bijstellen en beter afstemmen op elkaar.

BURGERS ACTIVEREN EN RESPONSABILISEREN¹⁰

☆ Netheidscharters

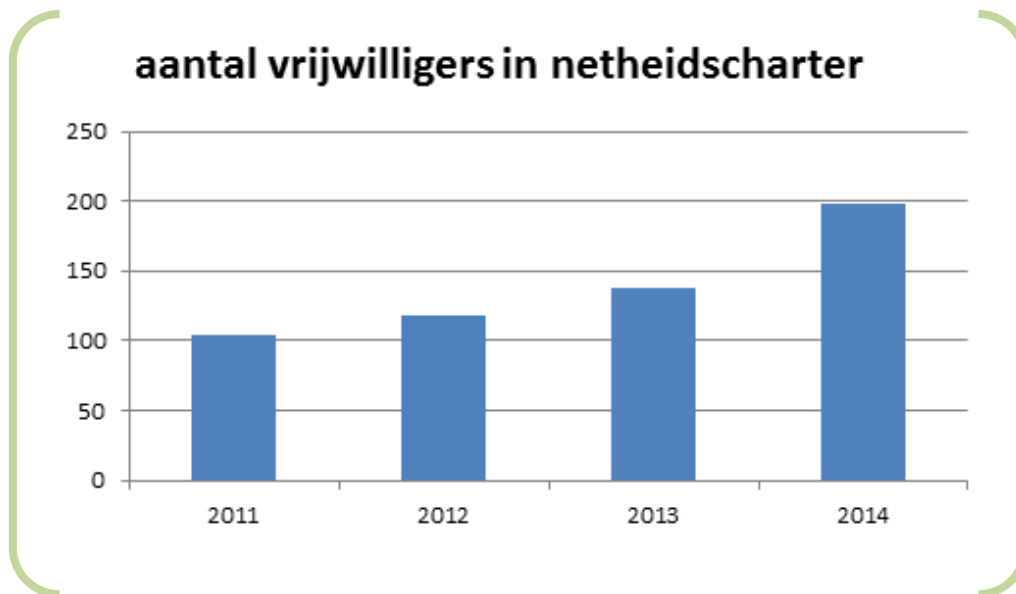
Burgers die zich niet alleen ergeren aan zwerfvuil maar ook effectief een bijdrage willen leveren aan de netheid in hun buurt, moeten ondersteund worden om tot actie te kunnen overgaan. Het concept netheidscharter is een goed instrument om gemotiveerde burgers aan de slag te krijgen. Bewoners kunnen een netheidscharter afsluiten om een bepaalde zone op te ruimen. In ruil hiervoor kunnen ze rekenen op materiaal van IVAGO zoals afvalzakken, knijpers en handschoenen en verzekerd zijn voor eventuele ongelukjes.

ACTIE

- Systeem van netheidscharters werd in 2013 laagdrempeliger gemaakt doordat er geen minimum aantal deelnemers meer gevraagd wordt en geen actieplan moet opgesteld worden.
- Netheidscharters blijven promoten.
- Jaarlijks ontmoetingsmoment voor vrijwilligers voorzien.

⁹ Uit de aanvragen bij IVAGO blijkt dat jaarlijks ongeveer 10% van de Gentse bevolking verhuist. Uit de leefbaarheidsmonitor2014 blijkt dat in Gent Centrum en Gent Rand (19e eeuwse gordel) de verhuisbereidheid significant hoger ligt dan in de 2 andere stadsdelen: maar liefst de helft denkt binnen de komende 2 jaar te verhuizen. Van deze respondenten in Gent Rand geeft 23% als reden hiervoor ontevredenheid over de huidige buurt (geen nette buurt, onveiligheidsgevoel,...). In Gent Rand hadden de respondenten vaker dan gemiddeld last van hondenpoep (41%), zwerfvuil (61%) en sluikestorten (46%).

¹⁰ Ook bij andere initiatieven is activeren en responsabiliseren inzake afval, sluikestort en/of zwerfvuil een neven-doel en/of -effect. Bij Leefstraten bijvoorbeeld maken burgers afspraken met IVAGO over huisvuilinzameling, leegmaken van afvalkorven, vegen van de straten...

☆ Gentsche gruute kuis

De Gentsche gruute kuis is de jaarlijkse grote schoonmaakbeurt. Meer dan 1.000 Gentenaren steken de handen uit de mouwen. IVAGO zorgt voor een ontbijt- of aperitiefpakketje om er niet alleen een *propere* maar ook gezellige dag van te maken. IVAGO zorgt voor al het materiaal. Scholen nemen ook deel aan de actie in de week voor of na de kuis. In 2014 deden 24 scholen mee. Vanaf 2016 willen we ook actief studentenverenigingen stimuleren om deel te nemen in de studentenbuurt. Dit zal, net zoals bij scholen, kunnen in de week voor of na de Gentsche gruute kuis.

ACTIE

- Jaarlijks de Gentsche gruute kuis organiseren.
- Scholen meer stimuleren om deel te nemen.
- Studentenverenigingen stimuleren om deel te nemen in de studentenbuurt.
- Verenigingen stimuleren om deel te nemen.

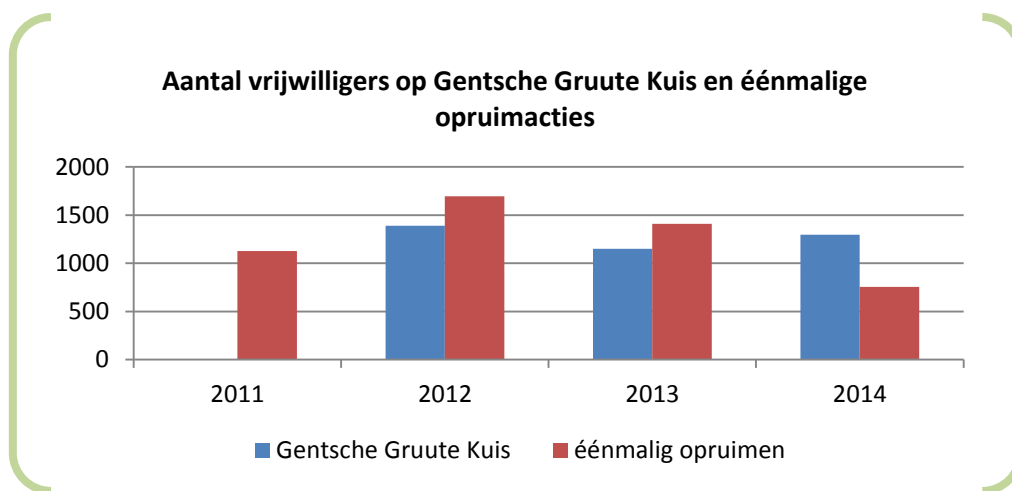
21

⇒ Opruimacties

Burgers en/of verenigingen kunnen ook op éénmalige basis een opruimactie organiseren en hiervoor ondersteuning krijgen. Ze geven op voorhand aan met hoeveel personen ze ongeveer zullen opruimen, op welke locatie, datum en tijdstip de opruimactie zal plaatsvinden. IVAGO zorgt ervoor dat er materiaal ter beschikking wordt gesteld en dat ze worden verzekerd.

ACTIE

- Eenmalige opruimacties meer promoten en blijven ondersteunen.

DOELGROEPENAANPAK

★ Intermediären inschakelen

De stad Gent beschikt over een breed netwerk aan intermediaire figuren: buurtwerking, dienst beleidsparticipatie, baliemedewerkers (zoals Gentinfo, Loket bevolking, Loket Migratie, ...), straathoekwerk, buurtstewards, sociale assistenten, Samenlevingsopbouw, In-Gent OCMW, etc... We willen al deze medewerkers concreet en correct informeren over het afvalbeleid en de verschillende mogelijkheden/beperkingen ervan zodat zij deze informatie kunnen doorspelen.

ACTIE

- Infosessies voor intermediären over afval

★ Anderstalige nieuwe inwoners

We streven naar een veralgemeende aanpak om anderstalige nieuwe inwoners meteen bij hun aankomst in Gent te bereiken. We maken bij de nieuwe inwoners in Gent een onderscheid tussen Nederlandstalige en anderstalige nieuwe inwoners. De algemene communicatie en sensibilisering zijn in het Nederlands. De nieuwe inwoners die niet vertrouwd zijn met onze taal en gewoontes hebben echter meer begeleiding nodig.

De verwelkoming wordt bij deze groep geoptimaliseerd: enerzijds door de eerstelijnsinformatie die verstrekt wordt te verbeteren, anderzijds door in tweedelijnsopvolging te voorzien. Persoonlijk contact en ondersteuning op maat zijn hierbij erg belangrijk.

We willen dat de contactpersonen voor anderstalige nieuwe inwoners de correcte informatie kunnen doorgeven. We voorzien dan ook infosessies over afval voor contactpersonen/intermediären. Bijkomend willen we met brugfiguren werken voor doelgroepen die we nu zeer moeilijk bereiken. De werking met brugfiguren moet nog verder uitgewerkt worden, maar dit kunnen zowel vrijwilligers uit een doelgroep, mits opleiding, als professionelen zijn.

ACTIE

- Vernieuwen informatie over afval in het welkomstpakket van Dienst Onthaal.
- Voorzien van informatie over afval bij Loket Migratie.
- Vernieuwen communicatie voor anderstaligen/analfabeten.
- Infosessie voor contactpersonen anderstalige nieuwe inwoners.
- Brugfiguren voorzien voor specifieke moeilijk bereikbare doelgroepen.

⇒ Jongeren

Bij jongeren is het belangrijk dat ze reeds tijdens de schooltijd 'educatie' krijgen rond het thema afval. In samenwerking met beheersorganisaties als Fost Plus zijn er tal van succesvolle initiatieven in basis en secundaire scholen: LABO, Da's Proper, Viesvuilland, 'in de vuilbak'... De educatieve

uitwerking is in handen Goodplanet en alles gebeurt onder controle van OVAM en Interafval. Vooral de Gentse basisscholen maken hier zeer enthousiast gebruik van. Bovendien zijn bijna alle basisscholen en een heel pak secundaire scholen ingestapt in het MOS-programma, waarbij afvalpreventie één van de modules is of zijn 'klimaatschool', waarbij afval één van de vijf thema's is. IVAGO biedt ook het Netheidspact (variant op het netheidscharter) aan voor scholen (basis en secundair).

ACTIE

- Promoten educatieve pakketten en netheidspact bij scholen.
- Ook naar jongeren en scholieren moeten experimentele acties worden opgezet rond zwerfvuil. Zie ook actie 'Ontmoetingsplaatsen'. Voor jongeren richten we ons op de Gras- en Korenlei.

☆ **Studenten**

In Gent studeren 70.000 studenten en rond de 30.000 wonen er ook op kot. De meeste studenten die van buiten Gent hier komen wonen, kennen de regels niet voor het aanbieden van afval of vergeten ze. Omdat het verder om een wisselend publiek gaat, blijft jaarlijkse sensibilisatie belangrijk. Studenten worden vandaag gesensibiliseerd via de infostand IVAGO op de Student Kick-Off, de Guido Gids- en Magazine, de eigen kanalen van universiteit en hogescholen, de campagnes van IVAGO ... Het blijft een uitdaging om iedere student daarmee te bereiken want in de praktijk merken we op dat een deel zijn afval niet correct aanbiedt.

In 46 straten in de studentenbuurt is de reguliere afvalophaling aangepast om het risico op 'vuilzakvoetbal' te voorkomen. De ophaling start na 12u 's middags in plaats van 7u 's ochtends, zodat mensen geen excuus hebben om de donderdagavond hun afval al buiten te zetten.

Verschillende locaties, zoals het Kramersplein, zijn erg populair om tijdens het mooie weer te vertoeven. De meeste pleinen kunnen deze massa studenten, qua afval, niet verwerken en afvalkorven raken snel vol. Verder bieden veel eetgelegenheden in die buurt eten aan in verpakkingen die niet in de afvalkorven passen. Denk dan aan pizzadozen en pastabekers. Hierdoor en door een percentage mensen die zich überhaupt niet inspant om het op te ruimen, blijft er op die plekken en op die momenten zwerfvuil liggen.

ACTIE

- Communicatie voor studenten vernieuwen en opnemen in de digitale media van de universiteit en hogescholen.
- Nieuwe campagne voor studenten uitwerken, waarbij we focussen op preventie, correcte sortering, correct aanbieden en de verlate ophaling.
- Jaarlijkse sensibilisatieronde door Dienst Lokale Preventie en Veiligheid (DLPV) en IVAGO op het correct aanbieden van afval.
- Koteigenaars responsabiliseren voor het correct aanbieden van afval.
- Bekendmaken van de 'Recycle app' met de sorteerregels en ophaalkalender bij studenten.
- Ook naar studenten moeten experimentele acties worden opgezet rond zwerfvuil. Zie ook actie 'Ontmoetingsplaatsen'. Voor studenten richten we ons op het Kramersplein en de Overpoort.
- Verderzetten van een afvalarm evenementenbeleid met specifieke aandacht voor de grotere studentevenementen: Student Kick Off, Massacantus, 12urenloop en de Gravensteenfeesten. Zie ook actie 'Beleid afvalarme evenementen uitbreiden'.

☆ **Mensen in armoede**

Burgers met een verhoogde tegemoetkoming krijgen een aantal gratis huisvuilzakken (of ophaalkrediet voor de container in de landelijke gebieden). Rechthebbenden worden automatisch op de hoogte gebracht van hun rechten. Zo moeten zij zich niet meer jaarlijks verplaatsen naar de diensten om een aanvraag te doen en daarbij allerlei bewijsstukken bezorgen.

In 2014 werd de sociale correctie uitgebreid naar mensen die vallen onder budgetbegeleiding of collectieve schuldenregeling. Bijkomend werden ook het aantal zakken naar gezinsgrootte aangepast. Grote gezinnen krijgen nu meer zakken, terwijl kleine gezinnen minder zakken krijgen.

Op deze manier mag armoede geen reden zijn om te sluikestorten. Ongeveer 22.000 gezinnen maakten hiervan gebruik in 2014.

Om te vermijden dat de meest kwetsbare Gentenaren, die niet in bemiddeling zijn of bijvoorbeeld niet het juiste statuut hebben, door de mazen van het net vallen, maakten het OCMW en de Stad Gent bovendien afspraken met de KRAS-diensten. Deze verenigingen waar armen het woord nemen, zijn erkende partners voor het stadsbestuur in het kader van het beleid voor armoedebestrijding. Ze hebben de mogelijkheid om aan hun leden, of vaste klanten bij de sociale kruidenier, die op een andere manier nog geen gratis huisvuilzakken ontvingen, individuele zakken uit te reiken.

Afval voorkomen is niet altijd eenvoudig, zeker niet voor diegenen die het met minder moeten doen. Samen met de armoede-verenigingen willen we kijken op welke manier we dit kunnen aanpakken.

ACTIE

- Vernieuwd systeem sociale correctie behouden.
- We nemen het initiatief om met armoede-verenigingen rond tafel te zitten over afvalpreventie bij mensen in armoede.

★ Bewoners van hoogbouw

In hoogbouwcomplexen zijn er problemen met de correcte aanbieding van huishoudelijk afval en grofvuil. Er wordt ook vaak gesluisstort. De ondergrondse containers zullen dan ook in de eerste plaats bij hoogbouwcomplexen worden geïnstalleerd. De daarmee gepaard gaande communicatie-inspanningen vormen een ideale gelegenheid om deze bewoners niet alleen te informeren over de nieuwe methode van afvalinzameling, maar tevens te sensibiliseren rond de netheid van de omgeving.

ACTIE

- Communicatie-actie naar bewoners van hoogbouw

24

★ Hondenbaasjes

Hondenpoep wordt door vele burgers nog steeds als een hinderlijk fenomeen beschouwd. Daarom willen we burgers aansporen om de opruimplicht van hondenpoep te respecteren. Dit zowel op de stoep als in groenzones en losloopweides.

Veel burgers willen graag hun steentje bijdragen om de problematiek van hondenpoep aan te pakken en zouden hun 'omgeving' wel willen aanspreken, maar weten niet hoe. Hiervoor wordt een actie voorzien. Met de aanmaak van materiaal (affiches en vlagjes) kunnen burgers aan medeburgers laten zien wat het effect is van het achterlaten van poep.

Samen met de Gemeenschapswacht spreekt het Eco-werkhuis in het voorjaar 2015 bovendien ook hondeneigenaren op losloopweides aan op deze problematiek.

ACTIE

- Aanmaak communicatiemateriaal om bewoners in staat te stellen om hun eigen buurtbewoners te sensibiliseren.
- Bekendmaking van deze actie en mobilisatie om burgers te laten deelnemen, april 2015.
- Aanspreken hondeneigenaren in losloopweides, voorjaar 2015.

WIJKGERICHTE AANPAK

⇒ Buurt Bestuurt

'Buurt Bestuurt' is een project om buurtbewoners nauwer te betrekken bij de veiligheidsaanpak in de wijk. Buurtbewoners bepalen hierbij, samen met de stadsdiensten en de politie, waar prioritair moet op ingezet worden in de wijk en waaraan politie en gemeenschapswacht een deel van hun uren

zullen besteden. Buurt Bestuurt loopt momenteel in twee wijken: Sluizeken-Tolhuis-Ham en Rabot-Blaisantvest.

Buurt Bestuurt leidt tot een nauwere betrokkenheid van bewoners bij de aanpak van veiligheid en overlast in hun wijk. Het zijn immers zij die de wijk als geen ander kennen en de concrete problemen kunnen duiden. Een juiste diagnose van de knelpunten vormt meteen een goede basis voor het bepalen van de juiste aanpak en maatregelen.

Tegelijk zorgt de nauwe samenwerking tussen de bewoners, de professionele werkers in de wijk en de politie voor een beter wederzijds vertrouwen en een beter inzicht in de aanpak en het beleid. Bewoners voelen dat hun bezorgdheden ernstig genomen worden en krijgen zelf meer inzicht in het werk en in de aanpak van de politie. Ook kunnen bewoners vaak zélf iets doen. Betrokken bewoners kunnen goede en vernieuwende oplossingen aandragen voor een probleem. Door hun eigen inzet en die van professionele werkers kunnen buurtproblemen echt worden aangepakt. Bewoners en professionele werkers hebben elkaar nodig om echte resultaten te boeken.

ACTIE

- Buurt Bestuurt verder zetten in de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham en Rabot-Blaisantvest.

⇒ **Mini-Make-Proper**

Tijdens een Mini-Make-Proper krijgt een straat een grondige netheidsbeurt. De bewoners worden bevraagd naar hun tevredenheid over de netheid in hun buurt en naar hun kennis over de eigenverantwoordelijkheden, zoals het vegen van de stoep. Tegelijkertijd worden ze geïnformeerd en gestimuleerd om hun straat proper te houden. Vervolgens zorgen de stadsdiensten en burgers gezamenlijk voor een proper straatbeeld waarbij iedereen zijn eigen verantwoordelijkheden opneemt. Deze actie gebeurt in samenwerking met andere diensten waar mogelijk, zoals Buurtwerk en Gemeenschapswacht.

ACTIE

- Jaarlijks één Mini-Make-Proper.

EXPERIMENTEREN

★ **Ontmoetingsplaatsen**

De groenzones en drukbezochte plekken in de stad hebben zwaar te kampen met zwerfvuil. Nochtans zijn ze de uitgelezen plaatsen voor ontmoeting, recreatie en toerisme. We willen op dergelijke plaatsen op zoek gaan naar en experimenteren met verschillende manieren van bewustmaking van bezoekers en recreanten.

ACTIE

- In 2013 en 2014 werd geëxperimenteerd met nieuwe methodieken voor het Kokerpark en de Wasstraat.
- Jaarlijks één nieuwe actie op een ontmoetingsplaats.
- Jaarlijkse actie aan de Gras- en Korenlei in de lente en zomer

Kokerpark

De actie startte op 10 april 2013 met een laatste grote schoonmaakbeurt en de bekendmaking van de 'leefregels voor het park' door kinderen uit de buurt. Aan de ingangen kwamen borden met de vermelding dat de gebruikers tijdens de proefperiode zelf verantwoordelijk zijn voor het proper houden van het park. Zwerfvuil werd niet meer opgeruimd door de stadsdiensten; sluikestorten en gevaarlijk afval natuurlijk wel nog. Vanaf dan spraken medewerkers van het proefproject ook dagelijks de bezoekers aan. Er werd hen gevraagd hoe ze hun bezoek aan het park ervaren en in welke mate ze tevreden waren over de netheid van het park, maar ook wat ze zelf als oorzaak van het probleem zagen en als mogelijke oplossingen daarvoor.

Voor de actie werd het park twee maal per week opgeruimd. Na de actie was dit nog maar om de twee weken. Twee jaar na de actie ligt de frequentie op één keer per week. Een duidelijk resultaat.

EVENEMENTEN

☆ De Stad Gent kiest voor afvalarme Gentse Feesten

Tijdens de Gentse Feesten ligt er veel afval op de grond. Dit is niet toelaatbaar, ook tijdens evenementen mag er geen afval op de grond gegooid worden. Verschillende pleinorganisatoren van de Gentse Feesten doen al jaren inspanningen om het afval zo selectief mogelijk in te zamelen. Dit is ondertussen ingeburgerd. Een aantal kiezen ook al jaren bewust voor afvalpreventie. Via het gebruik van herbruikbare bekertjes wordt zo de afvalberg beperkt. Vanuit de Stad Gent willen we de komende jaren nog meer inzetten op het beperken van afval en streven we naar de overschakeling naar herbruikbare bekertjes voor alle pleinen op termijn. Er is een grote bereidheid van de pleinorganisatoren om hierin mee te stappen. Het selectief inzamelen wordt verplicht en opgenomen binnen het beleidsdomein Feesten.

ACTIE

- Herbruikbare bekertjes blijven promoten.
- In 2014 werd het subsidiereglement aangepast zodat enkel pleinen met herbruikbare bekertjes in aanmerking komen.
- Het gebruik van herbruikbare bekertjes faciliteren. Ten laatste in 2018 worden herbruikbare bekertjes verplichten voor alle pleinorganisatoren.

☆ **Beleid afvalarme evenementen uitbreiden**

Afvalbeheer moet een plaats krijgen binnen de organisatie van elk evenement. Het in 2011 ingevoerde afvalbeleid voor evenementen op het openbaar domein, waarbij de kosten voor de inzameling en opkuis onder de dotatie aan IVAGO vallen, sloeg alvast die weg in. Uit de eerste evaluatie kunnen we voorzichtig concluderen dat de aanpak leidt tot minder afval. In deze legislatuur willen we alle evenementen op het openbaar domein afvalarm maken. Hiervoor wordt door de Milieudienst, IVAGO en Dienst Evenementen en Feesten bekeken op welke manier welke evenementen het beste kunnen ondersteund worden om afvalarm te werken. Dit kan gaan over meer informatie geven, het gratis aanreiken van materialen, gratis logistieke bewegingen tot het betalen van de restafvalfractie en verplichten van een eigen na-opkuis. Voor de verschillende types evenementen wordt bepaald welk pakket van ondersteuning gratis is en welke zaken de organisator zelf zal moeten doen of moet betalen.

ACTIE

- Nieuw afvalarm beleid uitwerken voor alle evenementen op het openbaar domein.

OMGEVING

★ **Proactief anti-sluikstortmaatregelen voorzien (in de voorbereidingsfase) bij stadsprojecten**

Braakliggende terreinen die lange tijd op ontwikkeling wachten, worden dikwijls tot uitgelezen sluikstortplaatsen. Vooral als ze een verwaarloosd uitzicht hebben en er weinig sociale controle rond is. Zelf het goede voorbeeld geven door alles in het werk te stellen om sluikstorten en zwerfvuil te voorkomen is noodzakelijk, zoals het plaatsen van een omheining, zorgen dat auto's het terrein niet kunnen oprijden, Een stadsbrede preventieve aanpak van de sluikstortproblematiek op private terreinen van de Stad Gent en Sogent zal dan ook worden uitgewerkt.

ACTIE

- Voorbeeld- en standaardmaatregelen uitwerken voor braakliggende terreinen.

27

★ **Buurtverfraaiing**

Uit ervaring en onderzoek weten we dat er een wisselwerking bestaat tussen sluikstorten en zwerfvuil, en fenomenen zoals bijvoorbeeld leegstand, verwaarlozing van terreinen, onkruid in het straatbeeld, etc. Een straat die er niet netjes bijligt, lokt meer ongewenst gedrag uit. Blinde gevels, elektriciteitskasten, afvalkorven, enz. vormen ook een aantrekkingskracht voor sluikstorten. Met buurtverfraaiingsacties moeten we op zulke locaties sluikstorten trachten te voorkomen. Deze acties moeten samen met bewoners georganiseerd worden en kunnen bijvoorbeeld met wijk-aan-zet middelen.

ACTIE

- Jaarlijks minstens één buurtverfraaiingsactie.

CURATIE

Leven in onze prachtige stad is veel aangenamer als die er proper bij ligt. Met curatie worden alle activiteiten bedoeld die IVAGO en de stadsdiensten opnemen om het openbaar domein proper te maken.

Zo kunnen voorbijgangers papiertjes, plastic verpakkingen of ander klein afval achterlaten in de meer dan 2500 afvalkorven die in de stad en de parken verspreid staan. Het leegmaken van de korven gebeurt 7 dagen op 7. Sommige korven komen elke dag aan de beurt, andere slechts eenmaal per week. Dit hangt af van de locatie. In de zomer schakelt IVAGO ook een avondploeg in zodat op drukke plaatsen zoals bv. de Gras- en Korenlei of drukke winkelstraten ook 's avonds nogmaals de korven geleegd worden.

Alle straten in Gent zijn opgenomen in een gedetailleerd veegplan. Dit plan bepaalt hoe vaak en met welke methode (manueel of met de veegmachine) een straat wordt aangepakt. Bepaalde straten worden vaker geveegd dan andere omwille van hun functie en de vervuilingsgraad. De bedoeling is echter niet alleen het zwerfvuil te verwijderen maar ook om de onkruidgroei te bestrijden. IVAGO staat in voor manuele en machinale reiniging van het openbaar domein. De Stedelijke Veegploeg is actief in de gebieden die tot de 19de eeuwse gordel behoren en gaat manueel aan de slag. De groenzones worden proper gehouden door de Groendienst en het Eco-Werkhuis (in de wijken Dampoort en Brugse Poort).

Het opruimen van zwerfvuil en sluikestort gebeurt in Gent volgens vaste afspraken. Het opruimen van sluikestort op het openbaar domein gebeurt op dit moment voornamelijk door drie diensten: IVAGO, de Groendienst en het Eco-Werkhuis (in de wijken Dampoort en Brugse Poort), afhankelijk van de locatie waar het sluikestort ligt. Het grootste deel van het openbaar domein wordt schoongemaakt door IVAGO (+/- 85%). De overige 15% zit verspreid bij verschillende diensten naar gelang type, functionaliteit en ligging van het stukje openbaar domein. In deze 15% zitten bijvoorbeeld groenzones, begraafplaatsen, fietsenstallingen, jaagpaden, bermen langs waterlopen en wegen, hondentoiletten, buurtwegen, fietspaden, parkeerterreinen,...

Naast de stadsdiensten zijn ook andere overheden en overheidspartners op het openbaar domein actief. Infrabel, De Lijn, W&Z, Farys en AWW beheren ook bepaalde delen van dit openbaar domein en hebben met de verschillende andere diensten verschillende afspraken, wat een bijkomende bron van onduidelijkheden oplevert. Afhankelijk van de gemaakte afspraken is ofwel de Stedelijke Veegploeg, de Dienst Wegen Bruggen en Waterlopen, de Groendienst, het Mobiliteitsbedrijf, het OCMW of het Eco-Werkhuis bevoegd voor de netheid van de toegewezen zones.

De bevoegdheid voor het opruimen van sluikestort op privaat terrein ligt bij de eigenaar of gebruiker van dat terrein. Sluikestort op de openbare weg wordt enkel opgeruimd na melding bij IVAGO. In de mate van het mogelijke wordt het dan binnen de 2 werkdagen opgeruimd. Sluikestort in groenzones wordt structureel door de Groendienst en het Eco-Werkhuis opgeruimd bij de onderhoudsbeurten.

MELDEN VAN KLACHTEN

☆ IVAGO: Hét centrale meldpunt voor sluikestortklachten

IVAGO is het centrale meldpunt voor sluikestort op de openbare weg. Meldingen kunnen op drie wijzen worden doorgegeven: telefonisch, per e-mail of via het webformulier op de website van IVAGO. Helaas is dit nog niet bij alle burgers bekend. Andere diensten waaronder Gentinfo en Dienst Milieutoezicht ontvangen hierdoor ook meldingen van sluikestorten. Het nog beter bekend maken van het centrale meldpunt kan de efficiëntie ten goede komen.

Jaarlijks komen er bij IVAGO meer dan 15.000 meldingen binnen: ofwel rechtstreeks via de burger ofwel via een andere stadsdienst of partner. Ze komen in een automatisch planningssysteem voor ophaling. IVAGO tracht het sluikestort telkens binnen de 2 werkdagen, en in prioritaire wijken zelfs de dag nadien, op te ruimen.

85% van de meldingen van sluikestort zijn op de openbare weg en worden opgeruimd door IVAGO. De resterende 15% zijn niet voor IVAGO, maar voor stadsdiensten, andere overheden of voor particulieren/bedrijven. Deze worden in hoofdzaak opgevolgd door dienst Milieutoezicht.

ACTIE:

- Het meldpunt van IVAGO moet meer nog dan vandaag hét centrale meldpunt worden voor burgers om sluikestorten te melden.
- Het meldpunt van IVAGO beter bekend maken onder meer door gebruik te maken van een specifieke URL www.sluikestort.gent waarbij men rechtstreeks terecht komt op het meldformulier en een mobiele app.
- Door gericht informatie te vragen naar de locatie en aard van het sluikestort moet het gemakkelijker worden te bepalen wie precies voor de opruiming instaat.
- Gemakkelijker maken om sluikestorten te melden door o.a. een rechtstreekse url en een mobiele app.
- Sluikestorten die niet voor IVAGO zijn worden voortaan door IVAGO aan de stedelijke entiteit netheid doorgegeven die deze klachten verder opvolgt en de info terugkoppelt naar IVAGO
- Er wordt een geoloket opgemaakt waardoor het duidelijk wordt wie welke opruimtaak heeft.

Waarom moet elk sluikestort gemeld worden? IVAGO kent toch de plaatsen waar er altijd afval ligt?

Het opruimen van sluikestorten is een ware evenwichtsoefening. Enerzijds willen we dat de straten proper zijn om geen hinder te veroorzaken. Anderzijds willen we aan sluikestorters niet het signaal geven dat hun afval zomaar wordt opgekuist. Vandaar dat elk sluikestort eerst moet gemeld worden, alvorens het wordt opgehaald. De rondes van IVAGO worden dan ook gemaakt op basis van de meldingen. Bijkomend bepaalt het aantal meldingen per locatie waar er repressieve acties gebeuren. Zo is het duidelijk waar het probleem groot is en worden nieuwe locaties zichtbaar.

METEN VAN PROBLEEM

☆ Gebruik instrument netheidsbarometer

De netheidsbarometer werd door IVAGO ontwikkeld als instrument om de netheid van het openbaar domein te meten. In 65 straten registreert IVAGO elke maand het aanwezige zwerfvuil, de hoeveelheid sluikestort, het aantal overvolle afvalkorven en het foutief aangeboden afval. Ook verkrotting, graffiti, wildplakken en verstopte rioolkolken worden in de telling opgenomen die via een bepaalde weging tot een eindscore leidt voor die straat. Op basis van de resultaten kan gezocht worden naar de oorzaak van de vervuiling en kan de opkuis bijgestuurd worden.

De netheidsbarometer en het gebruik van dit instrument wordt verder geoptimaliseerd. De Gentse netheidsbarometer gold tevens als goodpractice voor de strijd tegen sluikestorten en zwerfvuil en is om die reden door OVAM overgenomen.

ACTIE:

- Onderzoeken of de netheidsbarometer verder kan geoptimaliseerd worden.

★ Registratie van data optimaliseren

IVAGO en de stadsdiensten verzamelen heel wat cijfermateriaal over afval. Zo houdt IVAGO apart bij welke tonnages van sluikestort er worden opgehaald, hoeveel veegvuil er is, hoeveel zwerfvuil, etc. Sinds vorig jaar houdt IVAGO het gewicht van zwerfvuil en afval uit de korven ook apart bij. Er is echter nog ruimte voor verbetering bij de registratie door de stadsdiensten. Om logistieke redenen worden sluikestorten en zwerfvuil niet apart gehouden. Met de herclustering in de stedelijke entiteit netheid zullen de medewerkers van de Stad Gent ook deze twee stromen apart houden zodat er correcte cijfers over zijn.

ACTIE

- Sinds 2014 houdt IVAGO het gewicht van het zwerfvuil en het afval uit de korven apart bij.
- De stedelijke entiteit Netheid zal de gegevens voor de opgehaalde fracties zo accuraat mogelijk in beeld brengen.

OPRUIMEN

⇒ IVAGO

IVAGO maakt het grootste gedeelte van het openbaar domein schoon. IVAGO maakt een veegplan op en zorgt voor manuele en machinale reiniging. IVAGO maakt de afvalkorven leeg en haalt de sluikstorten op langs de openbare weg.

ACTIE

- IVAGO blijft inzetten op openbare reiniging zoals vandaag.

★ Stadsdiensten

Er zijn veel stadsdiensten betrokken bij de opruiming van het openbaar domein. De stedelijke veegploeg veegt de straten manueel in de 19^e eeuwse gordel. De Groendienst ruimt zwerfvuil en sluikstort in parken. In de Brugse Poort en Dampoort neemt het Eco-Werkhuis de taak van de Groendienst over voor de groenzones. Ook diensten zoals Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen, Mobiliteitsbedrijf of het OCMW ruimen op. Een bundeling van deze taken bij één stedelijke entiteit Netheid is nodig met het oog op efficiëntieverhoging in het ijveren voor een propere stad. Dit uitwerken zal in nauwe samenwerking met IVAGO gebeuren.

ACTIE

- Reorganisatie van curatieve afvalwerking van de Stad Gent, zie deel 4.

★ Andere overheden

Verschillende andere overheden zijn verantwoordelijk voor het opruimen van afval zoals W&Z voor de waterwegen, AWV voor gewestwegen, Infrabel langs de treinsporen, ... Voor deze diensten is afval niet steeds een prioriteit, met als gevolg dat het niet systematisch wordt opgeruimd.

ACTIE

- De Stad Gent gaat het gesprek aan met andere overheden om tot een oplossing te komen voor de belangrijkste knelpunten. We gaan bijvoorbeeld na in welke situaties we voor andere beheerders van het openbaar domein kunnen opruimen op factuur.

☆ Sluikstorten voor particulieren/bedrijven

Meldingen van sluikstort op privaat terrein worden behandeld door de Dienst Milieutoezicht, die contact opneemt met de eigenaar of gebruiker. IVAGO onderzoekt om een betalende comfortdienst aan te bieden waarbij zij het privaat perceel opruimt en het afval afvoert.

ACTIE

- Dienst Milieutoezicht maant eigenaren aan om enerzijds preventieve maatregelen te nemen om hun terrein sluikstortvrij te houden en anderzijds hun terrein ook daadwerkelijk op te ruimen.
- IVAGO onderzoekt om een betalende comfortdienst aan te bieden om private percelen op te ruimen.

INFRASTRUCTUUR VOORZIEN

☆ Afvalkorven

In Gent staan meer dan 2500 afvalkorven verspreid over de stad. Deze worden strategisch ingeplant. Hiervoor is een “beslissingsboom” uitgewerkt die op basis van objectieve criteria aangeeft of er een opportuniteit is voor het plaatsen van een afvalkorf en of er daarbij technische bezwaren zijn. We merken dat er vaak overvolle afvalkorven zijn. De oorzaken hiervoor worden momenteel geanalyseerd: o.a. welke korven dit vooral betreft, wat het aandeel sluikstort is hierin, waar er een structureel tekort is aan afvalkorven, waar eventueel meer personeelsinzet is vereist... .

Deze legislatuur komt er een nieuw bestek voor de afvalkorven. IVAGO wordt nauw betrokken bij het tot stand komen van dit bestek. Dit biedt de opportuniteit om bepaalde voorwaarden op te nemen om tegemoet te komen aan actuele knelpunten (ontbreken peukenrecipiënt, verstopping van de smalle opening, zichtbaarheid van de korf, etc.) en veranderende consumptiepatronen (meer consumptie op het openbaar domein, gebruik van pizzadozen, pastabekers, koffie onderweg, ... neemt toe wat meer afval genereert). In dit kader willen we ook experimenteren met selectieve inzameling op enkele weloverwogen plaatsen waar veel op straat wordt geconsumeerd.

ACTIE

- In 2013 werd de beslissingsboom aangepast.
- In 2013 werden de huidige korven aan de beslissingsboom getoetst.
- Afvalkorven blijvend toetsen aan de beslissingsboom.
- Onderzoek naar overvolle afvalkorven door IVAGO.
- Nieuw bestek afvalkorven lanceren. Experiment selectieve inzameling met afvalkorven.

De opening van de korf is te klein. Waarom kunnen die niet groter gemaakt worden?

De opening is heel bewust klein gemaakt om te vermijden dat de afvalkorven misbruikt worden om huishoudelijk afval in te dumpen.

Kunnen er niet meer korven voorzien worden?

Korven worden doordacht geplaatst aan de hand van een beslissingsboom. Zo worden er in woonwijken geen korven geplaatst, wel op ontmoetingsplaatsen, bushaltes, parken, winkelstraten, bij openbare gebouwen, etc. Korven alleen lossen echter het probleem van zwerfvuil niet op. Bijkomend wordt er soms gesluikstort in of aan korven.

★ **Ondergrondse containers**

Er worden ondergrondse containers voorzien bij bepaalde hoogbouwlocaties, op centrumlocaties en in dorpskernen. Bij hoogbouwlocaties worden alle afvalfracties voorzien en komen de ondergrondse containers in de plaats van de reguliere afvalinzameling. Momenteel wordt op veel hoogbouwlocaties het afval niet correct aangeboden en is het moeilijk te achterhalen wie de foutieve aanbieders zijn. Ondergrondse containers verkleinen dit probleem.

Op centrumlocaties en in dorpskernen wordt enkel restafval voorzien. Burgers kunnen hun restafval dan ten alle tijden aanbieden via de ondergrondse containers. Dit is praktisch indien men klein behuist is en afval moeilijk kan stockeren, voor burgers die eens meer afval dan gewoonlijk hebben of bijvoorbeeld op vakantie te vertrekken. Ondergrondse containers verkleinen op die manier de kans op het fout aanbieden van afval.

ACTIE

- Uitbouwen van ondergrondse containers voor hoogbouw, centrumlocaties en dorpskernen.

☆ **Peuken**

Door het verbod op roken in openbare ruimten en horeca is het aantal sigarettenpeuken op het openbare domein opmerkelijk verhoogd. De Stad Gent plaatste reeds een 100-tal peukenpalen aan openbare gebouwen. We willen in samenwerking met verschillende betrokken diensten, alsook de horecasector, het aantal peuken op straat verminderen. De responsabilisering van zowel de consument en als de horecasector is hierbij een belangrijke factor. Daarnaast is de nieuwe, geplande aanbesteding voor afvalkorven de ideale gelegenheid om aan de nieuwe afvalkorven iets te voorzien voor peuken.

ACTIE

- Verder plaatsen van peukenpalen aan openbare gebouwen.
- Peukenrecipiënt voorzien bij bestek afvalkorven.
- Campagne over peuken naar horecasector in nauwe samenwerking met horecacoach.
- Campagne over peuken naar consumenten/rokers.
- Opname van een peukenrecipiënt voor horeca in de politieverordening reinheid en gezondheid in combinatie met ondersteuning van horecazaken door bijvoorbeeld een groepsaankoop.

⇒ Hondenpoep

Er zijn zo'n 180 hondentoiletten in Gent. Er wordt jaarlijks zo'n 21 ton hondenpoep opgeruimd. Het Eco-Werkhuis reinigt de toiletten minimum 5 dagen op 7. Vaak ligt er ook zwerfvuil en sluikestort in of rond de hondentoiletten. Dit wordt eveneens door het Eco-Werkhuis opgeruimd.

ACTIE

- Nieuwe hondentoiletten voorzien waar mogelijk.
 - 3 Zwijnaarde, 2 in 2014, 1 in 2015
 - 2 Bloemekespark in Bloemekeswijk, 2015
 - 1 Wolfputstraat in Oostakker, 2015
 - 1 Edmond Helderweirdtstraat in Oostakker, 2015
 - eventuele andere opportuniteiten
- Bussen van bekendmakingsfolder nieuw hondentoilet en opruimplicht bij aanleg van nieuw hondentoilet in onmiddellijke omgeving.
- Bestaande hondentoiletten onderhouden en reinigen.

REPRESSIE

Handhaving van de regelgeving is het sluikestuk van een efficiënt beleid. Een repressieve aanpak vult de sporen van preventie en curatie aan in een integraal afvalbeleid. Sluikstort en zwerfvuil zijn hardnekkige vormen van overlast, net omdat de repressieve aanpak zeer moeilijk is. Het betrappen van sluikstorters op heterdaad is tijdsintensief; het doorzoeken van sluikstort naar identificatiemateriaal levert niet altijd het gewenste resultaat op. We moeten dan ook blijven inzetten op het verder versterken van dit repressieve spoor.

In de vorige beleidsperiode werden reeds enkele maatregelen genomen met dit doel: de oprichting van het Overlastteam, het gebruik van camera's en de installatie van een hotspotoverleg waarin de verschillende actoren die actief zijn op het repressieve spoor (de politie, Gemeenschapswacht en Dienst Milieutoezicht) samenkomen om de repressieve acties geïntegreerd te plannen. Zij werken op verschillende thema's (hotspots, sluikstortrondes, GAS...). Afhankelijk van de thema's worden ook andere partners uitgenodigd. Het tweemaandelijks hotspotoverleg vormt het vertrekpunt om hotspotlocaties te bepalen op basis van het aantal meldingen bij IVAGO en vervolgens acties te bepalen.

De wettelijke basis voor repressieve actie t.a.v. sluikstort vinden we in het Materialendecreet en in de politieverordening reinheid en gezondheid in de gemeente. Overtreding van het Materialendecreet leidt tot een proces-verbaal¹¹; overtreding van de politieverordening leidt tot een GAS-PV¹² of een GAS-BV¹³. Wat door één persoon kan gedragen worden zonder hulpmiddelen, valt onder de politieverordening. Wat niet door één persoon kan gedragen worden zonder hulpmiddelen, valt onder het Materialendecreet. De sanctionerende ambtenaar van de Juridische dienst oordeelt over het opleggen van een GAS-boete, en het parket over vervolging in geval van een PV.

De doelstelling van de repressieve acties is het vatten van en de sanctionering van daders van sluikstort. Repressieve acties werken echter ook preventief wanneer de pakkans stijgt en/of wanneer de acties zichtbaar zijn. De diensten die actief zijn op het repressieve spoor zijn de volgende:

- Dienst Milieutoezicht
- Dienst Gemeenschapswacht: gemeenschapswachten-vaststellers (incl. parkwachter)
- Politie: wijkzorgteams en het Overlastteam
- Dienst Juridische Zaken

Tweemaandelijks vindt het hotspotoverleg plaats met de bedoeling de prioritaire locaties te bepalen waar repressieve maatregelen genomen worden. Repressieve maatregelen zijn gericht op heterdaadvatting of op het vinden van ID-materiaal:

- Observatie-actie in burger
- Cameratoezicht¹⁴
- Doorzoeken van sluikstort naar ID-materiaal

Er dient opgemerkt te worden dat sluikstorten een fenomeen is waarbij het zeer moeilijk is om daders op heterdaad te vatten, zowel via observatieacties in burger als met de camera. Een zakje

¹¹ Door Politie en Dienst Milieutoezicht

¹² PV= proces-verbaal; door politie en O-team

¹³ BV =bestuurlijk verslag; door Gemeenschapswacht-Vaststellers en Dienst Milieutoezicht

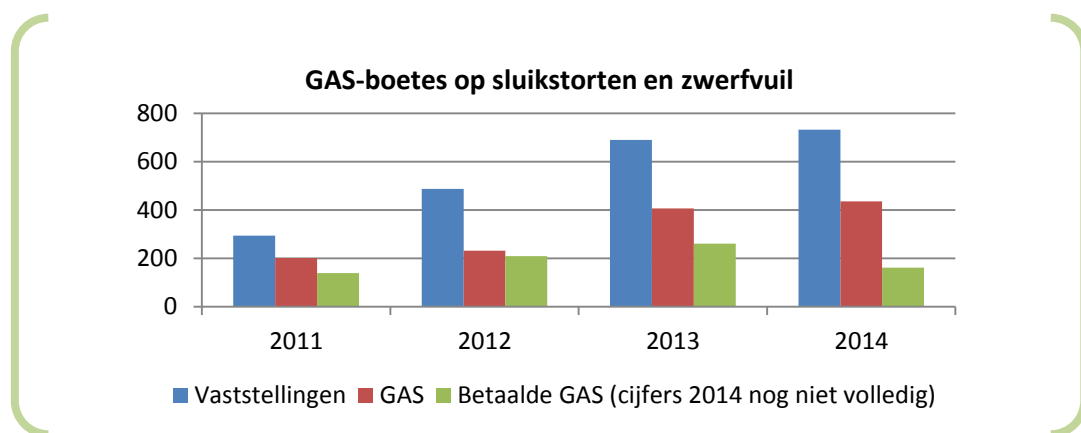
¹⁴ Dit kan enkel in de prioritaire overlastwijken: Brugse Poort, Dampoort, Sluizeken-Tolhuis-Ham, Rabot, Muide-Meulestede, Nieuw Gent, Ledebeg.

laten vallen duurt immers slechts een fractie van een seconde. Sluikstorters zijn ook op hun hoede bij de uitvoering van hun overtredingen en zorgen ervoor dat ze deze in alle anonimiteit kunnen uitvoeren.

De Gemeenschapswacht-vaststellers organiseren specifieke sluikstortdoorzoekingsacties. Dit bovenop de gewone rondes van de Gemeenschapswacht. In 2014 deden ze 71 acties. Hierbij vonden ze 383 identificatiegegevens die aanleiding gaven tot het uitschrijven van 274 GAS-boetes. Het Overlastteam¹⁵ deed in 2014 38 sluikstortdoorzoekingen waarbij ze 91 identificatiegegevens vonden en evenveel boetes werden opgemaakt. Zij deden 121 sluikstortobservaties in burger, goed voor 522 uren. Hierbij werden 9 vaststellingen op heterdaad gedaan. Tenslotte deden ze 37 sluikstortobservaties met mobiele camera's. Deze camera's blijven telkens langere tijd (tot 5 dagen) staan per locatie. Vervolgens moeten de beelden ook nog uitgelezen worden en de daders herkend worden op de beelden. Voor de 55 feiten op beeld konden 16 boetes opgemaakt worden.

2014	Aantal gepresteerde uren	Aantal acties	Aantal identificatiegegevens of feiten op beeld	Aantal PV/GAS
Gemeenschapswacht		71	383	274
O-team:				
sluikstortdoorzoekingen	393	38	91	91
sluikstortobservaties in burger	522	121	9	9
sluikstortobservaties met camera		37	55	16

Er kan niet voor elke vaststelling een GAS-boete opgesteld worden. Als er bijvoorbeeld geen duidelijke link kan gelegd worden tussen de gevonden identiteit en de gegevens uit het bevolkingsregister wordt er geen GAS-boete opgemaakt. De politie maakt voor elke identificatie een PV/GAS op. Bijkomend kunnen niet alle GAS-boetes geïnd worden. Vele overtreders zijn onvermogen, in dat geval ontlopen ze, met de huidige wetgeving, een straf. De gegevens tonen aan dat, ondank de vele inspanningen, het niet eenvoudig is om daders te vatten en ze te beboeten.

¹⁵Takenpakket van het Overlastteam bevat: sluikstorten; geluidsoverlast, nachtlawaai en gerelateerde overlast; de meest frappante eigendomsdelicten, zoals woninginbraken, autokraken en –diefstal en diefstallen met geweld; diverse vormen van buurtoverlast, op basis van klachten en meldingen van buurtbewoners, zoals zwerfvuil

DADERS VATTEN

☆ **Mobiele cameratoezicht uitbreiden**

Het Overlast-team zet twee mobiele camera's in op hotspotlocaties om sluikestorters op heterdaad te betrappen. Dit kan momenteel enkel in de de prioritaire overlastwijken: Brugse Poort, Dampoort, Sluizeken-Tolhuis-Ham, Rabot, Muide-Meulestede, Nieuw Gent, Ledeberg. De Bloemekenswijk en Macharius zullen aan de lijst worden toegevoegd aangezien in die wijken de problemen rond sluikestorten het meest zijn toegenomen.

Voortaan wordt de lijst met prioritaire wijken om de drie jaar geëvalueerd om na te gaan of ze nog accuraat is, en/of er wijken dienen te worden geschrapt of toegevoegd.

ACTIE

- Mobiele camera's blijven inzetten op sluikestortlocaties.
- Extra mobiele camera in gebruik nemen.
- Prioritaire wijken uitbreiden met Bloemekenswijk en Macharius.
- Prioritaire wijken tweejaarlijks evalueren.

⇒ **Controleacties in burger**

Dienst Milieutoezicht en de wijkpolitie organiseren samen observaties in burger op hotspots waar het Overlast-team niet actief is. Het Overlast-team organiseert die observaties in de prioritaire wijken.

ACTIE

- Blijvend controleacties in burger organiseren.

☆ **Systematisch doorzoeken sluikestorten**

Sluikestorten worden doorzocht op identificatiegegevens om zo de daders hiervan te vatten.

ACTIE

- In 2013 werd het doorzoeken van sluikestorten geoptimaliseerd. In plaats van at random sluikestortlocaties te kiezen, wordt nu gekozen op basis van de hotspotlocaties.
- Blijvend sluikestorten doorzoeken op identificatiegegevens.

★ **Nieuwe methodieken zoeken**

Het is cruciaal creatief te blijven en regelmatig nieuwe initiatieven te nemen inzake repressie. Overtreders hebben immers snel bepaalde systemen/technieken door en proberen ze snel te omzeilen.

ACTIE

- Knelpunten in kaart brengen.
- Nieuwe methodieken onderzoeken, uittesten, evalueren en bijsturen.

BOETES

★ **Vrijwillige alternatieve sanctie bij bemiddeling GAS-boete**

Alternatieve sancties, bv. in de vorm van het opruimen, lijken zinvol om daders van sluikestorten te bestraffen. Een dergelijke taakuitvoering is ook voor volwassenen mogelijk met de GAS-bemiddelingsprocedure, maar enkel op vrijwillige basis. De dader heeft de mogelijkheid om de boete te betalen of om in te gaan op een voorstel tot bemiddeling, wat kan leiden tot een alternatieve sanctie.

ACTIE

- Van september tot november 2013 vond een proefproject plaats waarbij aan daders van sluikestorten de kans tot bemiddeling werd gegeven. Het was echter niet succesvol. In meer

dan de helft van de dossiers reageerde de overtreder niet, waardoor bemiddeling niet kon opgestart worden. Slechts 8 van de 122 dossiers zijn positief afgesloten.

★ **Verplichte alternatieve sanctie bij GAS-boete**

Naar aanleiding van de hier bovenstaande maatregel blijkt dat de vrijwillige keuze voor een alternatieve sanctie niet werkt. Wie echter onvermogen is, ontloopt nu een straf indien een GAS-boete wordt opgelegd. Daarom wil de Stad Gent dat een verplichte alternatieve sanctie kan opgelegd worden, zodat daders effectief gestraft kunnen worden. Dit kan momenteel niet in de huidige wetgeving.

ACTIE

- De Stad Gent kaart dit probleem aan bij de federale regering en de VVSG.

⇒ **Onkostennota IVAGO**

Daders die betraapt zijn op sluikestorten moeten opdraaien voor de kosten die IVAGO of de Stad Gent heeft moeten maken voor het opruimen van het sluikeafval.

Er is een procedure uitgewerkt door de Juridische dienst en IVAGO om ervoor te zorgen dat IVAGO op de hoogte is van wie ze kunnen aanschrijven om de kosten die gemaakt zijn om sluikestort op te ruimen waarvan de dader gekend is en die een GAS-boete heeft gekregen, te kunnen verhalen. De kosten voor IVAGO zijn afhankelijk van het volume van het sluikestort en kunnen worden begroot op:

- € 63: klein afvalzakje of volume < 50l, selectief afval aangeboden op een verkeerde plaats
- € 125: volume tot max. 240l
- € 250: volume > 240l

Na de rommelmarkt op de Bevrijdingslaan in juni 2013 werd er maar liefst 9 ton afval gesluikestort. Er werden 18 GAS-boetes opgesteld van € 250 vergezeld van een onkostennota van IVAGO van €250.

ACTIE

- Blijvend de onkostennota van IVAGO koppelen aan de GAS-boetes in geval van sluikestorten.

37

★ **Vervolgproject voor daders**

De Juridische Dienst stelde tijdens het project “Vrijwillige alternatieve sanctie bij bemiddeling GAS-boete” vast dat er daders zijn die niet weten hoe ons afvalsysteem in elkaar zit. Met een vervolgtraject, onder de vorm van infosessies, willen we aan daders de juiste informatie geven zodat ze geen overtreding meer kunnen maken door onwetendheid. Deze actie moet nog concreter worden uitgewerkt met de Juridische Dienst, IVAGO en stadsdiensten.

ACTIE

- Vervolgtraject voor daders uitstippelen

4

CLUSTERING IN STEDELIJKE ENTITEIT NETHEID

Binnen de Stad Gent werd een Werkgroep Sluikstort en Zwerfvuil opgericht om, samen met alle betrokken stadsdiensten, IVAGO en Politie een geïntegreerd beleid uitwerken rond de problematiek van sluikstort en zwerfvuil en ruimer algemene netheid. De coördinatie van de Werkgroep gebeurt vandaag door de Dienst Milieutoezicht. Het voorzitterschap is in handen van de schepen van milieu, tevens voorzitter van IVAGO.

De werking rond netheid is op dit moment erg versnipperd.

Het grootste deel, ongeveer 85%, van het openbaar domein wordt schoongemaakt door IVAGO en de Stedelijke Veegploeg onder regie en coördinatie van IVAGO. IVAGO en de stedelijke veegploeg zetten hiervoor respectievelijk 109 en 38 VTE in.

De overige 15% zit verspreid bij verschillende diensten naargelang type, functionaliteit en ligging van het stukje openbaar domein. In deze 15% zitten bijvoorbeeld groenzones, begraafplaatsen, fietsenstallingen, jaagpaden, bermen langs waterlopen en wegen, hondentoiletten, buurtwegen, fietspaden, parkeerterreinen,... Vaak gaat het om moeilijk bereikbare en/of slecht onderhouden locaties waar het gebruik van reguliere methodes en materieel niet vanzelfsprekend is. Afhankelijk van de gemaakte afspraken is ofwel IVAGO/Stedelijke Veegploeg, de Dienst Wegen Bruggen en Waterlopen, de Groendienst, het Mobiliteitsbedrijf, het OCMW of het Eco-Werkhuis bevoegd voor de netheid van de toegewezen zones of taken.

Naast de stadsdiensten zijn ook andere overheden en overheidspartners op het openbaar domein actief. Infrabel, De Lijn, W&Z, Farys en AWV beheren ook bepaalde delen van dit openbaar domein. Zij hebben elk hun eigen aanpak wat een bijkomende bron van onduidelijkheden oplevert.

Er zou meer resultaat kunnen geboekt worden indien de werking op netheid niet zo versnipperd zou zijn. Er is nood aan een organisatiestructuur met een eenduidige rolverdeling, om de efficiëntie en het resultaat op het openbaar domein te verhogen. Om dit te realiseren zijn we ervan overtuigd dat de interne werking bij de Stad Gent rond het thema netheid moet herzien worden.

★ Clustering in stedelijke entiteit Netheid

Met de reorganisatie van de stadsdiensten en hierdoor de oprichting van het departement Stadsvernieuwing en Openbaar domein zijn de meeste stadsdiensten, rond dit thema actief, onder één departement gekomen en is een optimalisatie van de netheidstaken en hun uitvoering eindelijk aan de orde.

Volgens bepaalde criteria (moeilijkheidsgraad van de taak, afstand tot de locatie, aard van de ondergrond, benodigd materiaal, urgentie,...) moeten de netheidstaken van de stadsdiensten op het openbaar domein herverdeeld worden. Dit dient in nauw overleg met IVAGO te gebeuren om geen inefficiëntie te creëren op andere domeinen. Er moet gestreefd worden naar een eenduidig beleid met kwaliteitseisen die kunnen getoetst worden aan de netheidsbarometer.

Door het clusteren van diensten op stedelijk niveau wordt ervoor gezorgd dat IVAGO binnen de stad over één operationele partner beschikt die werkt op de terreinen die niet werden toegewezen aan IVAGO.

We denken voor deze optimalisatie in de richting van één stedelijke entiteit 'Netheid', die:

- Instaat voor de coördinatie van het afvalbeleid van de stadsdiensten.
 - Afstemming op het afvalbeleid van IVAGO.
 - Hét aanspreekpunt is voor stadsdiensten, IVAGO en andere overheden met betrekking tot netheid van het openbaar domein.

- De huidige curatieve inspanningen van de verschillende stadsdiensten rond netheid optimaliseert en zo efficiënt mogelijk organiseert in samenspraak met IVAGO en deels onder regie van IVAGO.
 - Op zoek gaat naar een logische aanpak van taken die nu versnipperd opgenomen worden door stadsdiensten.
 - Een centraal aansturingpunt is voor de door de stad uitbestede taken in de netheidswerking, van zowel sociale als reguliere tewerkstelling.
 - Een duidelijk kader creëert waarbinnen de stadsdiensten en onderaannemers op basis van hun resultaten kunnen geëvalueerd worden.
 - De slagkracht en een groep medewerkers heeft om zelf zaken aan te pakken.

- Een kenniscentrum op drie sporen uitbouwt in samenwerking met IVAGO:
 - Op zoek gaat naar de oorzaak van ontwijkgedrag inzake afval.
 - Richtlijnen/aanbevelingen uitschrijft voor alle partners in aanleg en onderhoud van het openbaar domein.
 - Interne en externe partners op elkaar afstemt.
 - Het aanspreekpunt is voor stadsdiensten en IVAGO bij vragen en klachten over afval die niet van burgers komen.
 - Klachten van burgers over afval waarvoor IVAGO niet bevoegd is behandelt/bespreekt en deze info terugkoppelt naar IVAGO.
 - Voor afstemming zorgt met het preventieve, sensibiliserende en het repressieve luik.

- Nieuwe methodieken onderzoekt:
 - Berekent welke methodes het meest kostenefficiënt zijn voor de aanpak van visuele hinder.
 - Overzicht houdt over de problematiek en mogelijkheid om te vergelijken met en leren van andere steden.

Binnen deze oefening wordt terdege rekening gehouden met de komst van het ‘Agentschap Sociale Economie’, zoals voorzien in het Bestuursakkoord. Dit ‘Agentschap’, dat momenteel in voorbereiding is, en waarvan de juridische vorm nog niet vastligt, en dat gemeenzaam ‘Dienstenbedrijf’ wordt genoemd, neemt in zijn takencatalogus een reeks netheidstaken op. Dat zijn netheidstaken, die vandaag reeds worden opgenomen via sociale economie (Lokale Diensteneconomie) of sociale tewerkstelling (Startbanen, WEP (of de hervormde variant daarvan), project-GESCO’s, artikel 60, etc.). Binnen de stadsdiensten zijn vandaag +/- 103 VTE medewerkers curatief aan de slag rond het thema ‘zwerfvuil, sluikestort en onkruid’. 81% hiervan is vandaag tewerkgesteld via de Dienst Werk, en wordt dus in de betrokken diensten ingezet via een contract lokale diensteneconomie (sociale economie), of een tijdelijke werkervaringsmaatregel.

Het grootste deel van deze mensen zal worden geclusterd in het nieuwe Dienstenbedrijf. Dat zal in eerste instantie dus bestaande taken opnemen, die momenteel via inzet van werknemers lokale diensteneconomie en/of mensen in werkervaring worden opgenomen. Wat betreft “netheid” denken we aan die taken, die momenteel door LDE’ers worden opgenomen in het Eco-Werkhuis, of in de stedelijke Veegploeg. Bedoeling is evenwel dat dit door het Dienstenbedrijf zal opgenomen worden vanuit een klantrelatie, “in opdracht” dus van de dienst, onder wiens inhoudelijke verantwoordelijkheid de taak ressorteert. In casu is dat dus de ‘entiteit Netheid’, die hier voor ogen

wordt gehouden, uiteraard in nauwe afspraak met IVAGO die haar als stedelijk aanspreekpunt hanteert. Omdat dit ‘embryonale’ Dienstenbedrijf momenteel vervlochten zit in de diverse stedelijke diensten, worden de organisatorische en begrotingstechnische aspecten hiervan momenteel uitgewerkt, in afstemming tussen de Dienst Werk en de betrokken “inhoudelijke” diensten.

Evenwel zullen ook ‘nieuwe taken’ – i.e. taken die vandaag nog niet via inzet van sociale economie / sociale tewerkstelling gebeuren –aan het Dienstenbedrijf kunnen worden toevertrouwd. Ook hier is de inhoudelijke dienst, onder wiens verantwoordelijkheid de taak ressorteert, “opdracht gevende partij”. Evenwel zullen voor nieuwe dienstverlening bijkomende kredieten moeten worden voorzien, en moet er een procedure worden voorzien, die de interne “aanbesteding” van de taak regelt.

Bedoeling van het Dienstenbedrijf, dat onder regie van de schepenen van Werk en de Dienst Werk tot stand wordt gebracht, is om enerzijds de inzet van de medewerkers, die via sociale economie en sociale tewerkstelling prestaties leveren voor de Stad en het OCMW, via deze clustering in een nieuwe entiteit flexibeler te laten verlopen. Via het Dienstenbedrijf kunnen ze bijvoorbeeld via Flex-Teams op een grotere diversiteit van taken worden ingezet, wat binnen het huidige model minder evident is (de betrokken medewerkers zitten te sterk verspreid over de diensten, wat hun geclusterde en flexibele inzet bemoeilijkt). Bovendien willen we de werkgerichte begeleiding van deze mensen optimaliseren, met het oog op hun doorstroombaarheid naar de reguliere arbeidsmarkt. Ook willen we door efficiëntiewinsten meer taken binnen de beschikbare omkadering opnemen. Evident wordt dit laatste evenwel niet, daar de toekomst van een aantal werkervaringsmaatregelen, en meer bepaald de mate waarin de stedelijke overheid ervan gebruik zal kunnen maken, door bovenlokale hervormingen onder druk staan.

Uiteraard moet bij de concrete uitwerking de aansturing van het personeel op het terrein goed afgestemd worden met IVAGO. Bijzondere aandacht moet gaan naar de aansturing van de Stedelijke Veegploeg die nu onderdeel is van de dienst Werk, maar aangestuurd wordt door IVAGO en IVAGO-materieel gebruikt.

Wie de operationele taken ook uitvoert, de eindverantwoordelijkheid voor een propere stad zal steeds bij IVAGO en de Stad Gent liggen. Omdat het zorgen voor een propere stad niet enkel een taak is van operationele acties, maar er ook zal moeten ingezet worden op preventie en repressie, is het belangrijk dat we, indien de operationele taken uitbesteed worden, voldoende voeling met de problematiek en zijn specificiteit in elke wijk behouden. In elke wijk zal het gebrek aan netheid immers een andere oorzaak en dus aanpak vragen. Om deze verbondenheid te behouden, is het aangewezen dat er een bepaald contingent eigen medewerkers van de entiteit Netheid de straat op gaat en deze betrokkenheid opbouwt.

ACTIE:

- Clustering stadsdiensten in stedelijke entiteit ‘Netheid’ in samenspraak met betrokken diensten en IVAGO